

Omakoti

**MEILTÄ KAIKKI
RENGASALAN
PALVELUT**

24H
palvelumme
auttaa sinua
tien päällä!

RengasCenter Lappeenranta
www.kl-rengas.fi

Seponkatu 6, 53300 Lappeenranta
0400 850 292
lappeenranta@kl-rengas.fi

ETELÄ-KARJALA » NUMERO 4/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät

Fiksu varmistaa lämmitys-
järjestelmän kunnon ajoissa

6

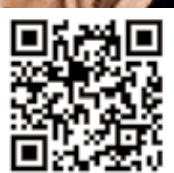
Lajittelu tavaksi muuallakin
kuin kotioiloissa

13

Hyvä energia välittyy

issoy.fi

IMATRAN
Seudun Sähkö

*Mitäpä, jos
muuttaisit
Luumäelle?*

Meiltä löytyy
sopivan kokoisia
vuokra-asuntoja.

Luumäen Asunnoilla
Sinua palvellaan
p. 040 7417 743

*Mikäli
omarantaiset
tontit kiinnostavat,
niin soita
p. 040 628 0550*

LUUMÄKI
Kylähyvänen.

V-P Toiviainen Oy

Rakentavasti paikallinen.

Maanrakennus

Kuljetukset

Maa-ainekset

Urakointi

Vaihtolavat

Rakennustarvikkeet ja pintamateriaalit

Myymälät Imatralla:

IMATRA

Rautakauppa

**Värisilmä
Imatra**

**Remontoinnin
Erikoisliike**

toiviainen.fi

LAPPEENRANTA
SUOMEN ILMASTOPÄÄKAUPUNKI

KAUPUNKIIN keskelle luontoa

Tervetuloa rakentamaan ja asumaan Lappeenrantaan – kasvavaan kansainväliseen yliopistokaupunkiin, missä moderni elämä ja puhdas luonto kohtaavat.

Lappeenrannassa on tarjolla hyviä pientalotontteja eri puolella kaupunkia. Vapaat tontit löytyvät verkosta: lappeenranta.fi/vapaat-tontit

Katso, mitä Lappeenranta tarjoaa juuri sinulle: lappeenrantaan.fi

LAPPEENRANTA.FI

LAADUKKAAT LVI RATKAISUT TOIVEIDESI MUKAAN

- Vesi- ja lämpöjohtojen asennus- ja huoltotyöt
- Vesikalusteiden asennus- ja huoltotyöt sekä myynti
- Lämmitysjärjestelmien huolto- ja vaihtotyöt
- Viemäreiden asennus- ja huoltotyöt
- Patteriventtiilien vaihtotyöt
- Kylpyhuoneremontit
- Ilmalämpöpumput

Ota yhteyttä

Niko / 040 5924 219

Simo / 040 5924 236

psputkityo@gmail.com

www.psputkityo.fi

OLISIKO JO AIKA UUDISTAA KYLPHYHUONE?

Remontoitu kylpyhuone, wc tai sauna on paljon muutakin kuin kivan näköinen tila asunnossasi. Tiesithän, että remontoitua märkätilat:

- Parantavat asumismukavuutta
- Mahdollistavat asunnon arvon säilymisen tai nousun
- Ehkäisevät esimerkiksi puutteellista vedeneristyksestä johtuvaa rasiutusta rakenteisiin

Remontoimme alusta loppuun saunat, wc:t ja kodinhoitohuoneet. Palvelemme niin yksityisasiakkaita kuin taloyhtiöitä ja yrityksiäkin.

ASHpro

www.ashpro.fi • info@ashpro.fi • p. 044 237 7023

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	9
Nro 2/2025	vko	17
Nro 3/2025	vko	25
Nro 4/2025	vko	39
Nro 5/2025	vko	46

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Imatran, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren taajamissa..

Julkaisija ja kustantaja
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri.kaukonen@nexme.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@nexme.fi

Mediamyynti
Nexus Media Oy toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@nexme.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Nexus Media Oy
aineistot@nexme.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Ajankohtaista
- 6 Lämmitysjärjestelmien ylläpito
- 8 Tunnelmallinen syyspiha
- 10 Kotitalkkaripalvelut
- 13 Omakotiasukkaan jätahuolto
- 16 Talon lisäeristäminen
- 19 Lakipalsta
- 20 LVI- ja sähkötyöt keittiöremontissa
- 24 Autonhuolto talvikaudeksi
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

”Laitetaan listalle.”

Uudenkarheassa omakotitalossa asuja pääsee asumises-
saan vielä helpolla. Vähänkin vanhemman talon omista-
ja kuitenkin tietää, miten omakotiasujan työlista tuppaa
elämään – ja venymään. Kun yksi korjaus- tai ylläpitotarve
ilmoittaa itsestään ja sen saa hoidettua alta pois, pian sen
seuraksi löytyykin liuta muita.

Monesti käy niin, että mielessä pyöritelty työlista jääkin vain
nimenomaan ajatuksen tasolle – ”Hoidan tuon kunhan jou-
dan” -asteelle. Asiat eivät odotellessa kuitenkaan korjaudu
itsestään. Mikä siis neuvoksi?

Kun aiheesta keskustelee rakennusalan ammattilaisten
kanssa, yksi asia korostuu jatkuvasti: systemaattisuus. Moni
alalla peräänkuuluttaa talon huoltokirjan laatimista, ja rin-
nastaa omakotitalon ylläpidon auton ylläpitoon – sen mää-
räaikaishuollot kun osataan jo tehdä ajallaan aivan rutiinilla.

Kun asiat ovat valmiiksi paperilla, ne on huomattavasti hel-
pompia ottaa myös työn alle. Silloin on myös helpompi hah-
mottaa, mitkä asiat ovat kiireellisempiä kuin toiset. Omako-
titalon ylläpidossa kun työ ei tekemällä lopu, joten kaikkea ei
kannata yrittää hoitaa yhdellä kertaa.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

MEILTÄ KAIKKI
KODIN RAKENNUS-,
PUTKI- JA
ILMASTOINTITYÖT
SEKÄ AUTOVUOKRAUS!

Pyydä tarjous
ilma-vesilämpöpumpuista!
Ilmalämpöpumpuista!

Soita:
040 561 0685

www.imatranimmo.fi

Tuomaankuja 12,
Imatra
imatran@immo.inet.fi

Nuohouspalvelut
Lappeenrannan
ympäristössä.

Tutustu osoitteessa:

www.nokitoni.fi

Soita ja varaa aikasi:

050 338 8039

» LYHYESTI

Ratkaisu kodinkonehuoltajapulaan – uuden pilottikoulutuksen tavoitteena lyhentää kodinkoneiden huoltojonoja ja tukea kiertotaloutta Suomessa

Suomessa kodinkonehuoltajien vähäisestä määrästä on muodostunut haaste, totesi Elektрониikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry tiedotteessaan kesäkuussa.

Kodinkonehuoltajien koulutusta ei ole järjestetty yli kymmeneen vuoteen, mikä on johtanut yhdistyksen mukaan merkittävään osaajapulaan. Tilanne on kriittinen, sillä Suomessa myydään vuosittain pitkälti yli miljoona isoa kodinkonetta, ja huoltojonot ovat jo nyt pitkiä. Lisäksi nykyiset kodinkonehuoltajat ovat keskimäärin ikääntyneitä, ja huoltopalvelut ovat keskittyneet suurempiin kaupunkeihin – harvaan asutuilla seuduilla korjausta ei ole välttämättä saatavilla lainkaan.

Huoltojonot ovat pitkiä, ja tulevaisuudessa kodinkonehuoltajien tarve tulee vain kasvamaan, sillä kiertotalous on EU:n kärkihankkeita. Right to Repair -direktiivin tavoitteena on pidentää tuotteiden käyttöikää ja vähentää sähkö- ja elektroniikkajätettä korjaamalla laitteita.

Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry, Suomen Kodinkonehuoltojen Liitto SKHL ja Vantaan ammattiopisto Varia ovat yhdessä ratkaisemassa Suomen osalta EU:n laajuista haastetta ja vaikuttamassa ratkaisun löytämiseen. Organisaatiot ovat yhteistyössä

suunnitelleet kodinkonehuoltajien koulutusohjelman, jonka on tarkoitus lisätä kodinkonehuoltamisen ammattilaisia Suomessa.

Koulutuspilotti toteutetaan yhteistyössä alan yritysten kanssa: mukana ovat Miele, Electrolux, BSH (Bosch-Siemens) ja Samsung. Yhteistyömalli takaa, että koulutuksen sisältö vastaa suoraan alan todellisia tarpeita ja antaa opiskelijoille parhaat mahdolliset valmiudet työelämään. Pilottikoulutus alkaa syksyllä 2025.

Koulutusohjelma ja sillä tavoiteltava ammatiosaaminen ovat merkittäviä askeleita kohti kestävämpiä kulutustottumuksia. Koulutusohjelma tukee EU:n tavoitteita ja parantaa suomalaisten arkea kodinkoneiden kunnostettavuuden kautta. Lisäksi koulutus tarjoaa valmistuneille suoran väylän työllistyä huoltoalan yrityksiin.

– Tarve kodinkonehuoltajien ammatilliselle koulutukselle on todellinen – kodinkonehuoltajien osaajapula vaikuttaa negatiivisesti suomalaisten arkeen, sillä toimivat kodinkoneet ovat arjen sujuvuuden kulmakivi. ETKO, SKHL ja Varia haluavat varmistaa, että suomalaisilla on jatkossakin mahdollisuus laadukkaisiin ja oikea-aikaisiin kodinkonehuoltopalveluihin, kertoo **Taina Luukkainen**, ETKO ry:n toimitusjohtaja.

Freepik

Tukes selvittää pihasaunapakettien turvallisuutta valvontahankkeessa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti kesällä käynnistävänsä valvontahankkeen, jossa tarkastellaan markkinoille saatettavien pihasaunojen turvallisuutta. Erytystä huomiota hankkeessa kiinnitetään alle 30 m² kokosiin pihasaunoihin, jotka on uuden rakentamislain mukaisesti vapautettu rakentamislupasta. Tukesille tulleiden ilmoitusten perusteella joissakin valmiina myytävissä pihasaunoissa on puutteita, jotka aiheuttavat paloriskin. Tukes selvittää pihasaunojen paloriskien lisäksi muun muassa kantavien rakenteiden vaatimustenmukaisuutta.

– Vaikka rakentamislupaa ei alle 30 m² rakennuksille tarvita, rakentamiseen liittyviä määräyksiä on kuitenkin noudatettava aivan kuten ennenkin. Kiinteistön rakennusoikeuden ylittäminen ei ole sallittua, ja myös muita kaavamääräyksiä sekä etäisyyksiä naapurikiinteistöihin ja niiden rakennuksiin on noudatettava. Lisäksi rakentamismääräykset, kuten paloturvallisuus

ja jätevesivaatimukset, velvoittavat edelleenkin rakentajaa, sanoo ylitarkastaja **Petri Kulmala**.

Saunapakettien pitää olla turvallisia ja vaatimustenmukaisia

– Pihasaunapakettien on täytettävä rakentamislain mukaisesti rakennuksia koskevat olennaiset tekniset vaatimukset. Tällaisia ovat muun muassa paloturvallisuus, kantavien rakenteiden lujuus ja vakaus sekä käyttöturvallisuus. Esimerkiksi kantavat puurakenteet tulee mitoittaa kestäämään rakennuspaikan lumi- ja tuulikuormat, Kulmala kertoo.

Rakentamislain uudistus ei myöskään ole vapauttanut sähkötyötä ”jokamiehenomaisuudella” tehtäväksi, vaan sähkötyö vaatii tekijäksi edelleen sähköalan ammattilaisen.

Tukesin valvontahankkeen tavoitteena on varmistaa, että markkinoille saatettavat pihasaunat ovat turvallisia käyttää. Tukes voi tarvitta-

essa ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden myynnin rajoittamiseksi tai niiden poistamiseksi markkinoilta.

Varmista, että tulisijassa ja savupiipussa on CE-merkintä

Tulisijan ja savupiipun asennuksessa tulee huomioida, että tuotteet ovat CE-merkittyjä, savupiippu ja tulisija ovat yhteensopivia ja niiden suojaetäisyydet täyttyvät.

Tukesin tietoon on tullut tapauksia, joissa asiakas on ostanut valmiin saunapakettin ja vahinkotilanteessa on käynyt ilmi, että tulisijan, yhdysputken tai savupiipun suojaetäisyydet eivät ole täyttäneet valmistajan määrittämiä etäisyyksiä. Paloturvallisuusriskinä voi olla myös se, ettei savupiipun korkeus täytä kansallisia vaatimuksia, eikä savupiipun katto- tai seinäpäivientä ole toteutettu valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Mukavuudet kesämökille – näin onnistut kylpyhuoneen ja vesi-WC:n rakentamisessa

Yhä useampi suomalainen kaipaa mökillään WC:ltä ja kylpyhuoneelta samaa mukavuutta, mihin on kaupungissa tottunut. Asiointi pikkulassa pimeässä tai sateessa ei ole sellaista.

Kylpyhuoneratkaisuihin erikoistunut Geberit käsitteli kesällä tiedotteessaan sitä, mitä vesi-WC:n ja kylpyhuoneen rakentaminen mökille edellyttää. Ennen töihin ryhtymistä on hyvä selvittää monia niin käytännön tekemiseen kuin rakennuslupiin liittyviä asioita.

Ensimmäinen askel on selvittää, tarvitseeko suunniteltu rakennustyö luvan. Useimmiten kylpyhuoneen tai WC:n rakentaminen vaatii sellaisen, varsinkin jos hankkeeseen liittyy vesijohto- ja viemäroinitöitä tai rakennuksen laajentaminen. Lupa haetaan kunnan rakennusvalvonnasta, ja siihen tarvitaan yleensä avuksi pätevä rakennussuunnittelija.

Lisäksi mikäli mökillä ei ole aiemmin ollut vesihuoltoa, tarvitaan usein myös suunnitelma jätevesijärjestelmästä ja mahdollisesti ympäristöviranomaisen hyväksyntä.

Vesihuolto – mistä vesi tulee ja mihin se menee?

Geberit muistutti WC:n ja kylpyhuoneen vaativan luotettavan veden saannin ja tehokkaan jätevesien käsittelyn. Helpoin tilanne on taajamien lähellä sijaitsevilla kesäasunnoissa, jotka voivat liittyä kunnalliseen vedenjakeluverkostoon. Toisaalta mitä kauempana mökki sijaitsee kunnallisesta runkoverkosta tai osuuskunnan päälinjasta, sitä kalliimmaksi liittyminen tulee.

Ennen päätöstä kannattaa pyytää tarjous paikalliselta vesilaitokselta tai osuuskunnalta, sillä kustannukset voivat vaihdella jopa naapuritonttien välillä. Myös vaihtoehtoja, kuten omaa porakaivoa

ja harmaavesisuodatinta kannattaa vertailla, jos kunnallinen liitymä osoittautuu liian kalliiksi.

Jätevedet jaetaan harmaisiin vesiin, joita ovat tiski- ja pesuvedet, sekä WC:n mustiin vesiin, jotka vaativat tehokkaampaa puhdistamista. Jos mökiltä on kohtuullisen etäisyyden sisällä yhteys kunnalliseen viemäriverkostoon, mustat jätevedet tulee yleensä ohjata sinne. Muussa tapauksessa mökille pitää rakentaa saostuskaivo tai pienpuhdistamo. Harmaille vesille riittää, että ne suodatetaan ennen maahan imeyttämistä.

Talotekniikka – vettä säästävä WC-istuin on fiksu valinta kesäkotiin

Kylpyhuone vaatii kunnollisen vedeneristyksen, lattiakaadon, ilmanvaihdon ja lämmityksen – aivan kuten kaupungissakin. Mökkiolosuhteissa näiden toteuttaminen

vaatii kuitenkin enemmän suunnittelua. Lattiamateriaalin valinnassa on tärkeää suosia kosteuden ja kulutuksen kestäviä ratkaisuja. Vesiputket ja viemärit tulee asentaa niin, etteivät ne jäädy talvella – tai vaihtoehtoisesti ne pitää pystyä tyhjentämään talvikaudeksi.

Jos vesijärjestelmät pitää tyhjentää talven ajaksi, kannattaa tämä huomioida jo kalusteita valitessa.

– Vesilukkoihin pitää päästä kätevästi käsiksi, ja ne pitää olla helposti irrotettavissa, muistuttaa Geberitin tuotepäällikkö **Marko Polvi**. Myös vettä säästävät huuhtelutekniikat ovat kesäasunnoilla arvoisaan, etenkin jos mökki sijaitsee kunnallisen jätevesijärjestelmien ulkopuolella ja ylimääräisiä likavesiä ei kaivata.

– Kun jätevedet kerätään umpisäiliöihin, kannattaa tietenkin suosia tekniikoita, jotka säästävät vettä, Polvi sanoo.

Rakentamisessa orastavaa elpymistä – uhkaako kansallinen regulaatio hidastaa alan toipumista entisestään?

Puutuoteteollisuus ry ilmaisi kesäkuussa huolensa siitä, että lausunnoilla olevat rakennusten energiatehokkuusasetukset nostaisivat esityksessä muodossa merkittävästi niin uudis- kuin korjausrakentamisen kustannuksia ja hidastaisivat näin alan toipumista.

– Yksittäisten rakennevaatimusten korostaminen lausuntoluonnoksessa rajoittaa teknologianeutraalia lähestymistapaa ja ohjaa suunnittelua pois resurssiviisaasta ja ilmastokestävästä kokonaisratkaisusta. Rakennusten energiatehokkuutta tulee tarkastella kokonaisenergiankulutuksen ja ilmastovaikutusten näkökulmasta – ei yksittäisten U-arvojen perusteella, toteaa Puutuoteteollisuuden toimitusjohtaja **Matti Mikkola**.

Puutuoteteollisuus on huolissaan regulaation vaikutuksesta orastavaan rakentamisen kasvun.

– Asetusluonnos sisältää perusteltuja tavoitteita energiatehokkuuden lisäämiseksi, mutta sen soveltamisessa on tärkeää säilyttää rakentamisen tekninen ja taloudellinen realismi sekä tu-

kea vähähiilisten ratkaisujen, kuten puurakentamisen, kehitystä ja kilpailukykyä, Mikkola jatkaa.

Suhdannetilanne tarjoaa mahdollisuuden, mutta epävarmuudet varjostavat näkymiä

Forecon Oy:n mukaan asuntoaloitusten määrä (vuosisumma) on tällä hetkellä noin 18 500 asuntoa, jossa on tuhannen asunnon nousu vuodenvaihteeseen verrattuna. Aloitusten pinessä virkistymisessä on suuria alueellisia eroja – erityisesti Turun ja Tampereen seutu erottuvat kasvun vetureina. Uusien ja vanhojen asuntojen suuri hintaero hidastaa kuitenkin edelleen uusia aloituksia monilla alueilla.

Muun kuin asuntorakentamisen kehitys näyttää huolestuttavalta – aloitusten määrä laski noin neljänneksellä, vaikka vielä alkuvuodesta arvioitiin merkittävää 10 % kasvua.

Puurakentamisen osuus talonrakentamisessa on pysynyt reilussa neljänneksessä viime vuosina, mikä osoittaa materiaalin kysynnän vakauden. Puukerrostalojen markkinaosuus on kään-

tynyt hienoiseen nousuun vaikean viime vuoden jälkeen. Omakotitaloista jopa yli 90 % toteutetaan puurakenteisina. Toimitilapuolella julkisten puurakennusten osuus on kasvanut samalla kun liike- ja toimistorakennusten osuus on laskenut.

Kustannuskehitys tukee rakentamista – ainakin toistaiseksi. Vaikka yksittäisten materiaalien hinnat ovat nousseet, tarjoushintaindeksi on laskenut yli 10 % vuoden 2023 huipulta. Tämä luo tilaajille mahdollisuuden edistää toteutuskelpoisia hankkeita suhdanteen ollessa rakentajalle suotuisa.

Rakentaminen onkin Puutuoteteollisuus ry:n mukaan toipumassa, mutta herkässä vaiheessa. Vaikka tarjoushinnat ovat laskussa ja asuntorakentamisessa näkyy orastavaa elpymistä, esitetyt energiatehokkuusvaatimukset (EPBD) uhkaavat nostaa kustannuksia ja jarruttaa kehitystä. Uusien säädösten pelätään ohjaavan ratkaisuihin, jotka voivat lisätä rakentamisen päästöjä, heikentää teknologista valinnanvapautta ja hidastaa koko alan elpymistä – erityisesti silloin, kun markkinat näyttäisivät valmiilta nousuun.

Kaikki lämpöpumput tarvitsevat sekä kiinteistön omistajan toimenpiteitä että aika ajoin ammattilaisen huoltoa.

Teksti: Ulla Sirén

Turvallista lämpöä omaan kotiin

Olipa käytössä sitten mikä tahansa lämmitysjärjestelmä, fiksu omakotiasuja varmistaa talonsa lämmityksen kunnon hyvissä ajoin ennen lämmityskauden alkua. Huoltoa kun voi olla vaikeampi saada alan kiireimpään sesonkiaikaan – ainakaan nopeasti.

Lämmitysjärjestelmän syyshuolto kuuluu asiaan, kun omakotitaloa valmistellaan pitkää talvea varten. Eri lämmitysjärjestelmät vaativat erilais- ta huoltoa ja huomiota; esimerkiksi erilaiset lämpöpumput pitää huol- ta ja puhdistaa säännöllisesti, kun taas sähkölämmitys on käytännössä huoltovapaa järjestelmä. Kodin läm- pö pysyy kaikissa tapauksessa turval- lisena, kun laitteet on puhdistettu ja säädetty oikein alkavaa kylmää kaut- ta ajatellen.

Syksy on lämmitysjärjestelmien asentajien ja huoltajien kiireisintä ai- kaa, joten on hyvä tarkistaa kodin jär-

jestelmän toiminta ja tarvittaessa va- rata huolto ajoissa.

Helpot ja huoltovapaat

Kaukolämpö on paikallisesti tuotet- tua lämpöenergiaa, jonka hinta py- syy melko vakaana, koska se ei ole riippuvaista kansallisesta tai kan- sainvälisestä energiantuotannosta. Toisaalta liittymis- ja käyttömaksut voivat olla korkeat suhteessa muiden lämmitysmuotojen hintoihin. Mikä- li kaukolämpöverkkoon liittyminen on mahdollista, se on omakotiasujal- le suhteellisen helppo ratkaisu. Kau-

kolämpö on palvelu, jonka ylläpito, korjaukset ja ylipäättään kaikki huo- lehtiminen järjestelmän toimimisesta ovat palveluntuottajan vastuulla. Kodissa olevien lämmönjakolaittei- den huollosta ei ole paljon vaivaa, ja ne ovat lisäksi pitkäikäisiä. Jos laitteet pidetään koko ajan kunnossa, yksien ja samojen käyttöaika on yli 20 vuot- ta.

– Kaukolämpö on kohtalaisen vä- hähuoltainen, sanoo liiketoiminta- johtaja **Tomi Hautakoski**.

Kiinteistön omistaja on itse vas- tuussa kiinteistössä olevasta lait- teiston kunnosta, ja jotkut energia-

yhtiöt tekevät siitä asiakkaan kans- sa jopa sopimuksen, jossa velvoite määritellään. Hautakoski muistut- ta, että laitteiston kuntoa pitää seu- rata tarkkailemalla, että siitä ei esi- merkiksi kuulu ylimääräisiä ääniä. Lämmityspiirin sihti pitää puhdis- ta vuosittain, kuten kaikissa vesi- kiertoon perustuvissa lämmitysjär- jestelmissä.

– Huoltovapain lämmitysjärjestel- mä on ilman muuta sähkö, Hauta- koski toteaa.

Sähkölämmitystä ei voi huoltaa itse, eikä se sinänsä tarvitse huoltoa. Oli käytössä sitten suora tai varaava

Ympärivuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

sähkö, lattia-, katto- tai jokin muu lämmitys, ainoa asia, jonka omista- ja voi tehdä, on katsoa, että laitteet ja termostaatit ovat ehjiä. Termos- taattien säätö on toki hyvä tarkistaa ennen lämmityskauden alkua, ja varmistua, että märkätiloissa läm- mitys on päällä kesän jälkeen.

Suosittu ilmalämpöpumppu

Erilaiset pumpuilla toimivat läm- mitysjärjestelmät perustuvat lämpö- energian siirtoon ilmasta tai maan sisästä. Niiden vahva etu on, että ne tuottavat päästötöntä lähienergiaa koko kiinteistön lämmitykseen tai hybridilämmityksen yhtenä osana. Kiinteistön omistajalta ne vaativat jonkin verran huoltotöitä ja lisäksi ammattilaisen tekemiä tarkistuksia.

Suosittu energiatehokas ilmaläm- pöpumppu eli ilma-ilmalämpö- pumppu ei yksinään riitä lämmit- tämään omakotitaloa Suomen olo- suhteissa, eikä sillä voi lämmittää kotitalouden käyttövedtä eikä liittää sitä vesikiertoiseen järjestelmään. Talviasuttavissa taloissa se toimii parhaiten osana hybridilämmitystä jonkintoisen lämmitysjärjestelmän rinnalla.

Ilmalämpöpumpulla siirretään ulkoilman lämpöenergiaa sisätiloi- hin tai toisin päin; huoneita jääh- dytettäessä lämpöenergia virtaa si- sältä ulos.

Laitteistoon kuuluu lämmitettä- viin tiloihin asennettava sisäyksik- kö ja rakennuksen ulkoseinustalle kuuluva ulkoyksikkö. Niitä voi huol- taa itse puhdistamalla lämmityspiir- rin sihdin sekä ulkoyksikön ritilän ja tuulettimen. Ammattilaisen te- kemässä huollossa puhdistetaan si- säyksikön kenno sekä puhallinpyö- rä ja tarkastetaan kylmäaineet. Ke- vällä on myös hyvä varmistaa lait- teen kondenssivesiputken toimimi- nen kaatamalla sen läpi vettä, jotta tiedetään, että missään ei ole tukok- sia.

Tarkkana sihtien kanssa

Ilma-vesilämpöpumppu toimii ku- ten ilmalämpöpumppu, mutta läm- pö siirtyy vesivaraajaan eikä suo- raan ilmaan. Se lämmittää talou- den käyttöveden, mutta huoneil- man jäähdyttämiseen se ei sovellu yhtä helposti kuin tavallinen ilma- lämpöpumppu. Poistoilmalämpö- pumpun toimintaperiaate on käy- tännössä samanlainen, mutta se ot- taa lämmön talosta poistettavasta ilmasta, siirtää sen vesikiertoiseen lämmönjakojärjestelmään ja läm- mittää siten myös lämpimän käyttö-

veden. Poistoilmapumpun toimin- ta edellyttää siis, että ilmastointi on riittävän tehokas, jotta poistoilmaa riittää.

Maalämpö on pumppujärjestel- mistä vanhin. Maalämmitystä on käytetty omakotitaloissa 1970-lu- vulta alkaen, ja kalliista alkuinves- toinnista huolimatta se on ollut suosittu. Hyötyjä on paljon, koska maalämpö lämmittää sekä raken- nuksen että käyttöveden ja kesällä sen energiakaivoa voi hyödyntää si- säilman viilentämisessä.

Samat huolto-ohjeet pätevät peri- aatteessa kaikkiin lämpöpumppui- hin, paitsi että maalämpöpumpus- sa puhdistettavia sihtejä on kaksi, ilmavesilämpöpumpuissa yksi. Il- malämpöpumpun huolto on hyvä teettää ammattilaisella. Silloin puh- distetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkastetaan kyl- mäaineet. Maa- ja ilmavesilämpö- pumppujen huollossa puhdistetaan sihdit, tarkistetaan paineet ja opti- moidaan laitteisto toimimaan kiin- teistön tarpeiden mukaan.

– Ensimmäinen huolto tehdään yleensä käytöstä riippuen yhdes- tä kolmeen vuotta asennuksen jäl- keen. Sen jälkeen parin kolmen vuoden välein, Tomi Hautakoski neuvo.

Lämmittävät kattilat työllistävät

Lämmityskattiloihin perustuvat lämmitysjärjestelmät tarkoittavat, että jotain ainetta poltetaan läm- mitysenergiaksi. Puhutaan tulesta, sa- vusta ja noesta, ja silloin puhutaan aina myös sekä savukanavien että laitteiston tiheistä puhdistuksista ja huolellisesta seurannasta. Ne vaati- vat huoltoa jopa pari kertaa vuodes- sa, eivät pelkäästään uuden läm- mityskauden edellä.

Lämmityskattiloista lämpö siirtyy useimmiten vesikiertoiseen järjes- telmään, joka siis lämmittää myös talouden käyttöveden. Myös ilmaan lämpöä puhaltava järjestelmä on mahdollinen.

Kauimmin tunnettu kattilaa käyt- tävä lämmöntuottotapa toimii öljyl- lä, aikaisemmin myös koksilla tai ki- vihiilellä. Öljyllä lämmittäjän sään- nöllisiä tehtäviä ovat öljypolttimen suuttimen ja savukanavan puhdis- tuttaminen.

Puupelletistä on tullut tavallinen lämmitysöljyn korvaaja. Pelletti on puusta valmistettu polttoaine, jota syötetään ruuvikuljettimen avulla lämmityskattilan polttimeen. Kat- tilat ovat jälkipolttokattiloita, mikä tarkoittaa, että pellettien palaessa syntyvät palokaasut poltetaan uu-

delleen, jolloin syntyy ensimmäistä polttokertaa korkeampi lämpötila ja pellettilämmityksestä saatava hyö- ty kasvaa.

Puu palaa aina epäpuhtaammin kuin öljy, joten pellettilämmitys vaa- tii paljon huoltotyötä. Polttimon ja savukanavien huolto pitäisi teettää ammattilaisella kahdesti vuodessa.

– Pelletinsyöttölaite eli ruuvikul- jetin pitää puhdistaa samaten kaksi kertaa vuodessa, samoin koko pel- lettikattila. Myös öljykattila ja öljy- polttimon suutin puhdistetaan ker- ran vuodessa, Tomi Hautakoski se- littää.

Hän muistuttaa, että vaikka kat- tilan ja syöttölaitteen puhdistus on omin avuinkin mahdollista, hyvin harva osaa tehdä sen oikein. Jos puh- distaminen laiminlyödään tai teh- dään huolimattomasti, laitteisto voi mennä jumiin tai siihen tulee muita toimintahäiriöitä.

Halko ja klapi, pelastajat

Perinteistä uunilämmitystä ei kaikis- sa yhteyksissä luokitella lämmitysjär- jestelmäksi. Sitä käytetäänkin nyky- ään harvoin yksinään, mutta se sopii hybridilämmityksen osaksi sekä en- nen kaikkea kodin viimeiseksi hätä- varajärjestelmäksi.

Suhtautuminen uuni- ja takkaläm- mitykseen on näinä aikoina kaksi- jakoista. Puun poltto lisää hiukkas- päästöjä, mutta vaikean energia- tai

muun kriisin kohdatessa puuläm- mitys toimii ilman mitään muuta ener- gialähdettä. Se olisi siis ainoa varma kodin lämmön pelastaja, jos kaikki muut energiansiirtomahdollisuudet pettäisivät.

Omakotitaloihin on suositellaan juuri siitä syystä hankkimaan ainakin yksi varaava takka tai uuni ja jonkin- moinen polttopuuvaramo. Uunien kunto kannattaa tarkistaa ennen pak- kasten tuloa, jotta ne ovat varmasti otettavissa käyttöön, vaikka käyttö ei olisi säännöllistä.

Ympärivuotisessa käytössä olevas- sa talossa laillisella lisenssillä toimi- van nuohoojan on nuohottava ja tar- kistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

Poltettiinpa uuneissa tai kattilas- sa mitä tahansa, savukanavien puh- distus on tehtävä säännöllisesti, ja se edellyttää myös seinä- ja lapetikoi- den sekä kattosiltojen kunnossapi- toa, sillä työ on päästävä tekemään katolta käsin. Alhaalta ylöspäin teh- tävä puhdistus ei riitä, paitsi satun- naisesti hätävarana.

Jos nuohous laiminlyödään, vaa- rana on sekä nokipalon syttyminen hormissa että tarkastamattomis- sa piipuissa mahdollisesti lymyävät halkeamat. Molemmissa tapauksissa tuli voi päästä irti ja levitä talon ra- kenteisiin.

Asiantuntijana liiketoimintajohta- ja Tomi Hautakoski, Lämpöykkönen Oy ■

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle lasikuitu pinnoituksella 10v. takuu!

Puh. 0102 866 080
www.oljykolmio.fi

Pixabay

Pixabay

Kotipihan kukkaloisto saattaa olla näyttävimmillään alkusyksyllä.

Freepik

Talvi-istutukset kaunistavat pihaa koko kylmän kauden ajan.

Ruskalehdet ja kauniit marjat elävöittävät pihaa talven tulloon asti.

Teksti: Ulla Sirén

Syyspiha kaikilla vivahteilla, kiitos

Ilmojen viileneminen ja päivien lyheneminen ei tarkoita puutarhanautintojen loppua. Kotipihan syystöihin kuuluu monenlaista hauskaa puuhaa, mutta ei tunnelmastakaan tarvitse tinkiä, vaikka pimeä pyrkii nurkkiin ilta illalta aikaisemmin. Loppukesän ja syksyn kauneus on ainutlaatuista, ja sitä voi kotipihassakin korostaa monin keinoin. Jos hämäryys kaikesta huolimatta tuo haikeuden tullessaan, voi muistuttaa itselleen, että syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät.

Kotipihan voi rakentaa ympärivuotista oleskelua ajatellen. Eri vuoden-aikojen pihatunnelmien luomiseen ei tarvita mitään monimutkaista, vaan oikeilla valinnoilla ja ajatustyöllä pääsee pitkälle. Pihat voivat olla jopa kauneimmillaan alkusyksyllä, kun perennojen värikäs kukkaloisto pääsee oikeuksiinsa. Suomen kesä on niin lyhyt, että lämpimänä syksynä joidenkin kasvien kukinta jatkuu vielä, kun puiden lehdet kellastuvat ja putoavat. Talvi-istutuksilla ja sopivalla valaistuksella puolestaan pi-

han saa näyttämään kauniilta siinäkin vaiheessa, kun kylmyys ja pimeys ottavat lopullisesti vallan.

ProAgria Keski-Suomen sekä Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten puutarha-asiantuntija **Riitta Peräinen** rohkaisee kotipuutarhureita nauttimaan syyskaudesta niin monella tavalla kuin suinkin.

Istuta värejä ja ikivihreää

Jos haluaa pihan kukkivan syksyllä, pitää tietysti valita mieluisimmat

syyskukat. Esimerkiksi syysleimu, syysasteri ja komeamaksaruoho kukivat näyttävästi vielä syyskuussa, samoin monet daaliat ja ruusut.

Riitta Peräinen kehottaa ottamaan huomioon myös pensaskasvit, sillä puiden ja pensaiden lehdet pitävät yllä luonnon väriloistoa, kun kukat ovat jo luovuttaneet. Monet hyöty- ja koristepensaat ovat näyttäviä sekä kukinta-aikaan että syysasusnaan. Esimerkiksi höyhenpensas kukkii touko-kesäkuussa kevein valkoisin kukin ja lehahtaa syksyllä he-

leän oranssinkeltaiseksi. Keijuanger-von kukat ovat vaaleanpunaiset, mutta syysväritys tummanpunainen tai purppurainen. Myös pihlajat ja monet marjapensaat, kuten aronia, ovat loistokkaita syyspihan väreitä.

Nykyään on tarjolla runsas valikoima erilaisia havukasveja, myös pienikokoisia lajikkeita, jotka mahtuvat kasvamaan ahtaissakin pihoiissa. Peräinen neuvoo istuttamaan havukasveja rinnakkain värikkäiden kukkien ja pensaiden kanssa. Samaan ryhmään voi sijoittaa aikaisin ke-

väällä kukkivia sipulikukkia, kesäpe- rennoja sekä kasveja, joilla on kaunis syysväritys. Ikkivihreät havut korosta- vat vuorollaan kaikkien värikkäiden kasvien loistoa ja lisäävät kasviryh- missä syvyyden vaikutelmaa. Ne jää- vät myös kaunistamaan talvisen val- keaa pihaa.

Valolla on monta tehtävää

Suomessa on pitkä syksy, hämärää ja pimeää riittää monen mielestä enemmän kuin tarpeeksi. Tosin suo- malaiset osaavat nauttiakin hämä- rän hetkistä, ja syksyn ja talven kuu- kausina pihoja koristellaan mieluusti lyhdyin ja erilaisin kausi- ja jouluva- loin. Kiinteät ulkovalotkaan eivät ole olemassa vain turvallisuuden vuoksi, vaan niillä on erilaisia tehtäviä.

Riitta Peräinen suosittelee mietti- mään koko pihavalaistuksen siten, että se korostaa pihan tunnelmaa ja viihtyisyyttä.

– Koko pihaa ei tarvitse valaista ta- saisen kirkkaasti. Suosittelen, että kulkutiet valaistaan hyvin, mutta muulla alueella voi kokeilla erilaisia kohdevaloja, hän sanoo.

Matalat valaisimet, jotka valaise- vat pensaita tai kasviryhmiä alhaalta päin, saavat syysvärit hehkumaan pi- meälläkin. Peräinen muistuttaa, että kun valon asettaa kasviryhmän taak- se, sen saa näyttämään suuremmalta. Yksittäinen valaistu kohta pihassa li- sää syvyyssvaikutelmaa ja tilan tuntua pienessäkin pihassa. Lisää pieniä va- loefektejä voi kehittää kausivaloista ja lyhdyistä sekä esimerkiksi valais- tusta kasvihuoneesta tai pergolasta.

– Jos pihassa on talvellaikin oleske- lupaikka tai esimerkiksi ruukkuihin tehtyjä talvi-istutuksia, niitä voi ko- rostaa valolla, Peräinen ehdottaa.

Pihankin voi sisustaa

Nykyaikaiset pihat ovat sisustetum- pia ja kalustetumpia kuin mennei- nä vuosikymmeninä on ollut tapana. Osa puutarhahuonekaluista kestää ulkona sateessa ja pakkasessakin, jo- ten kaikkia oleskeluryhmiä ei välttä- mättä tarvitse purkaa ilmojen viilen- nyttyä. Kukka-astioita voi hyödyntää ympäri vuoden, mikäli ne kestävät jäätymistä, ja sommitella niihin ase- telmia kanervista, sypresseistä, ko- ristekaaleista ja muista talvikasveista. Valaistu pergola tai kasvihuone so- pii oleskelunurkkauksen taustaksi ja samalla tuulensuojaksi. Viihtyisyys ympäri vuoden kannattaa ottaa huo- mioon jo silloin, kun pihaa suunnit- tellaan.

– Tärkeintä suunnitteluvaiheessa on miettiä oma tarve, se mihin pihaa tai puutarhaa halutaan käyttää, Riitta Peräinen muistuttaa.

Puita ja pensaita valitessa ja istu- tusalueita suunniteltaessa tehdään laji- ja värivalinnat myös tulevia syk- syjä ajatellen. Peräinen neuvoa miet- timään ennen kasvin valintaa huolel- lisesti, minkä näköinen ja kokoinen se on täysikasvuisena.

– Puiden ja pensaiden taimien kanssa tehdään helposti se virhe, että ne istutetaan joko liian lähelle toisi-

aan tai sellaiseen kohtaan, jossa ne eivät voi kasvaa suuriksi – esimerkiksi liian lähelle rakennusta tai varjosta- maan pihan aurinkoisinta nurkkaus- ta, hän huomauttaa.

Sama koskee istutusaluetta, jonka toivotaan kukkivan kevästä pitkälle syksyyn. Iso yhtenäinen istutusalue on näyttävämpi ja pihan hoidon kan- nalta helpompi kuin pienet kukka- penkit siroteltuna sinne tänne, mutta aluetta ei kannata ahtaa liian täyteen. Havut, pensaat ja suurikokoiset pe- rennat tarvitsevat tilaa juuristolleen.

Puutarhassakin trendinä on nyky- ään luonnon monimuotoisuus. Se tarkoittaa elintilan tarjoamista mah- dollisimman monille luontokappa- leille; niinpä sekä pihan suunnitte- lussa että hoidossa on muodikasta huomioida myös linnut, siilit, koti- puutarhurin apulaisina toimivat pik- kuötökät ja muut suojaa ja ravintoa kaipaavat lajit.

Puutarhatöitä pakkasiin asti

Syksy on puutarhassa tulevan kesän valmistelun aikaa. Istutuksiin se sopii loistavasti, sillä monet kasvit lähte- vät parhaiten kasvuun, kun kosteuta on riittävästi. Astiataimia voi Riitta Peräisen mukaan istuttaa milloin ta- hansa maan ollessa sula, mutta syk- syllä kastelusta on vähimmin vaivaa.

Ainoastaan paljasjuurisiet kas- vit sekä jotkin hyvin herkät lajit, ku- ten pensasmustikat, täytyy istuttaa keväällä ja havut mieluiten jo syys- kuussa, jotta ne ehtivät juurtua en- nen maan jäätymistä. Myös perenna- penkkien kunnostus kuuluu syksyyn.

– Helppo nyrkkisääntö on, että ke- väällä kukkivat perennat jaetaan syk- syllä ja syksyllä kukkivat keväällä, Pe- räinen neuvo.

Kevään sipulikukat ovat syksyn tär- kein istutustehtävä, jos haluaa kukki- van pihan huhtikuusta alkaen. Sipulit kannattaa laittaa vasta kylmään maa- han, jotta ne eivät ala pyrkiä pintaan vielä syksyllä. Niiden istutuskausi jat- kuu maan jäätymiseen asti.

Syyslannoitus taas suositellaan tehtäväksi jo elokuussa, koska kasvit alkavat silloin kerätä ravinteita seu- raavaa kasvukautta varten.

– Kun lehdet putoavat, kasvi on jo mennyt lepotilaan eikä enää hyödy ravinteista, vaikka niitä olisi tarjol- la. Lannoitteet jäävät maahan, mut- ta sade- ja sulavesien mukana ne voi- vat huuhtoutua pois, Riitta Peräinen selittää.

Syyslannoitteen pitää sisältää kali- umia ja fosforia, mutta ei typpeä, jota kasvit tarvitsevat kasvukauden alus- sa.

Pensaiden leikkauksia ja haravointia

Useimpia pensaita ja puita voi leika- ta syksyllä, esimerkiksi viimeistellä keväällä tehtyjä muotoiluleikkauk- sia ja poistaa vioittuneita ja kuivunei- ta oksia. Loppusyksyn töihin kuuluu myös lehtien haravointi, jonka tar- peellisuudesta esitetään vaihtelevia mielipiteitä.

– Suosittelen poistamaan ainakin paksut lehtikerrokset, kuten vaah- teran ja tammen lehdet. Niiden alla nurmikko voi homehtua ja tukeh- tua, Riitta Peräinen neuvo.

Myös kulkutiet kannattaa puh- distaa lehdistä, jotka voivat syys- sateiden kastelutella olla petol- lisen liukkaita. Sen sijaan nurmi- koille, perenna-alueille, kasvimailla ja pensaiden alle voi hyvin jättää ohuen kerroksen lehtiä, mielel- lään ruohonleikkurilla silputtuna,

lisäämään multakerrosta ja suo- jaamaan kasveja pakkaselta. Varsinainen kasvien talvisuoja- us riippuu lajista sekä odotettavissa olevasta lumimäärästä. Niissä osis- sa maata, joissa lumipeite on aina paksu, talvisuojausta ei paljonkaan tarvita. Sen sijaan Etelä-Suomen vähälumisilla seuduilla arimmat kasvit, kuten jaloruusut kannattaa suojata havuilla. Se tehdään kuiten- kin vasta, kun talvi on tuloillaan ja maa alkaa jäätyä kovaksi.

Tulppaanit ja muut sipulikukat palkitsevat syksyn ahertajan heti keväällä.

Muista ainakin nämä:

- Elokuu:** Tee syyslannoitus sitä tarvitseville kasveille, jaa keväällä kukkivat perennat, kunnosta perennapenkit.
- Syyskuu:** Jos haluat istuttaa havukasveja, tee se nyt. Mieti talven tunnelmavalojen sijoittelu. Mieti, keksisitkö jotain uutta syksyn iloksi.
- Lokakuu:** Poista kukkaruukuista ränsistyneet kevät- kukat ja laadi tilalle talvi-istutukset. Haravoi paksut lehtikerrokset pois nurmikolta ja puhdista kulkutiet lehdistä. Korjaa hyötykasvien loppusato.
- Marraskuu:** Istuta viimeiset sipulikukat. Suojaa arim- mat kasvit havuilla, kun maa on jäätynyt. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Omakotitalkkari auttaa, kun talon ylläpito käy liian työlääksi

Pihatyöt ja muut kodin ylläpitotoimet ovat monille omakotiasujille mukavaa puuhastelua, mutta vaativat myös melkoisesti aikaa ja jaksamista. Ei siis mikään ihme, että omakotitalkkareiden palvelujen kysyntä on ollut viime vuosina vain kasvussa.

Vaikka vuodenajat vaihtuvat, omakotitalossa tekemistä riittää. Talvella työllistävät esimerkiksi lumityöt, kesällä nurmikon leikkuu ja muut puutarhatyöt, syksyllä taas pensassavotta ja lehtien haravointi – ja joillain vielä kaiken muun päälle klapien teko ja sisään kantaminen. Näiden ohella omakotiasujan on huolehdittava toki myös kotinsa siivouksesta, monenlaisista asioinneista ja pienistä korjauksista niin talon sisä- kuin ulkopuolellakin.

Vähemmälläkin saisi päivänsä täytettyä! Asiaa ei helpota se, että usein noiden askareiden tekoa voi vaikeuttaa sairaus, korkea ikä tai jokin muu pysyvä tai väliaikainen este. Joku saattaakin jo harkita talonsa myyntiä, mikäli sen ylläpito alkaa käydä liian kuormittavaksi.

Muuttaminen ei ole kuitenkaan ainoa ratkaisu ongelmaan. Avuksi voi ottaa omakotitalkkarin – mikäli sellainen vain omalta alueelta sattuu löytymään.

Omakotiyhdistykset ylläpitäneet talkkaritoimintaa

Omakotitalkkaritoiminta on ollut Varsinais-Suomessa vahvaa, toteaa **Harri Nurmi**, Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirihallituksen puheenjohtaja. Hän on ollut mukana toiminnassa vuodesta 2001 alkaen, jolloin piiriyhdistys oli jo aloittanut talkkaritoiminnan koordinoinnin paikallisyhdistystensä tueksi. Omakotiasujien talkkaripalvelujen tarve oli tuolloin havaittu jo Suomen Omakotiliiton tasolla, mutta kaikilla paikallisyhdistyksillä ei ollut resursseja järjestää palveluja jäsenilleen itse.

– Silloin työllistämispuna oli projektiraha, joka saatiin vuodeksi tai kahdeksi vuodeksi. Samalla työntekijöiden palkkakuluihin yhdistys sai palkkatukea, Nurmi kertoo.

Työntekijät on olleet pääosin pitkäaikaistyöttömiä, jotka on työllistetty pai-

**SIIVOUS- JA
KOTIAPUPALVELU**
Auttavat kädet Oy

Muista kotitalousvähennys!
Myös arvonnalisäverotonta palvelua

Saara p. 040 5947 633 | Salla p. 040 5947 632

kallisyhdistyksille omakotitalkkareiksi työllistämistuen eli palkkatuen avulla. Näin yhdistyksille ei ole koitunut mahdottomia kuluja toiminnan pyörittämiseen, ja yhdistysten jäsenille on voitu tarjota tarpeellisia palveluja avuksi talon ja tonttien ylläpitoon. Nurmi lisää omakotiyhdistysten toimivan omakotitalkkareiden virallisena työnantajana. Piirijärjestön tuella myös asiaan kuuluvat vastuu- ja tapaturmavakuutukset ovat hoituneet sujuvasti yhdistyksille.

– Jos omakotitalkkari tekee asiakkaan luona tahattoman vahingon, meidän vakuutus on tarvittaessa turvana korvaamaan sen.

Omakotitalkkarilta edellytetään monipuolista osaamista

Nurmi on ollut aktiivisesti mukana omakotitalkkaritoiminnan organisoinnissa jo yli 10 vuoden ajan. Hän toteaa talkkaripalveluiden kysynnän olleen vain kasvamaan päin.

– Parhaimmillaan tässä Varsinais-Suomen piirissä on ollut yli 50 omakotitalkkaria töissä. Viime vuonna-kin meillä oli kolmisenkymmentä talkkaria.

Asiakkaat ovat arvostaneet talkkaripalveluja, mutta myös omakotitalkkarit itse ovat kokeneet työnsä mieluiseksi. Piirijärjestön edustajana Nurmi on ollut haastattelemassa useita heidän talkkareistaan ja myös vastaillut tehtävästä kiinnostuneiden yhteydenottoihin.

– Työ on hyvin itsenäistä ja vapaa-va. Vaikka talkkarilla on työnohjaaja, hän ei pyöri selän takana.

Olipa kyseessä sitten hiekoitus tai lumityöt, haravointi tai pensaiden leikkaus tai vaikkapa terrassin tervaus, omakotitalkkari pääsee hyödyntämään taitojaan ja kokemustaan muiden hyväksi.

– Henkilöstä riippuen klapeja on hakattu ja kannettu sisälle, Nurmi toteaa. Vaikka kaikilta omakotitalkkareilta edellytetään toki jonkinasteista kädentaitoa ja kykyä monenlaisiin tehtäviin, hän huomauttaa osan heistä olevan hyvinkin käteviä käsistään. Varsinaista ammattitaitoa omakotitalkkarin tehtävä ei kuitenkaan vaadi.

– Oli eräskin henkilö, joka osasi korjata ruohonleikkureita, mutta osatyökykyisenä ei voinut olla enää niissä hommissa. Hän pystyi kuitenkin tekemään näitä töitä, mitä meillä oli tarjota.

Tärkeä apu kotona asumisen helpottamiseen

Nurmi arvioi omakotiasujien kaipaavan talkkariapua eniten esimerkiksi haravointiin, nurmikonleikkukseen ja pensaiden leikkaamiseen. Monet asiakkaista ovatkin tyyppisesti iäkkäitä henkilöitä, joilta kodin tai mökin pihatyöt ei enää onnistuisi aivan omin voimin.

– Asiakkaat ovat pääasiassa sellaisia, että jos talkkaritoimintaa ei oli-

si, osa heistä olisi aikamoisessa pulassa, Nurmi huomauttaa.

Esimerkiksi jalkavaivainen ei välttämättä pysty enää tekemään kodin puutarhanhoitoa tai nurmikonleikkua omin voimin. Omakotitalkkari voi puolestaan istuttaa kukatkin asiakkaan puolesta, jos on tarve.

Kotitalkkaripalveluiden avulla voidaan auttaa ihmisiä, jotka pärjäävät muuten kotonaan hyvin, mutta eivät jaksakaan tehdä raskaampia kotitöitä, Nurmi summaa. Palvelut ovat siis merkittäviä myös yhteiskunnan tasolla: se, että henkilö pysyy asumaan kotonaan omakotitalkkarin palvelujen tuella, tulee yleisesti ottaen edullisemmaksi kuin tämän siirtyminen laitoshoitoon.

– Autetaan pihahommissa, pestään ikkunoita, käydään kaupassakin, hän mainitsee esimerkkinä.

Aivan kaikkea omakotitalkkarit eivät kuitenkaan voi tehdä:

– Omakotitalkkari tekee sellaisia töitä, joita asukas itsekin tekisi normaalitilanteissa. Ammattitaitoa vaativia töitä ei tehdä, Nurmi painottaa. Esimerkiksi sähköasennukset, katolle kiipeäminen tai isojen pihapuiden kaato on siis syytä jättää niihin erikoistuneiden ammattilaisten tehtäväksi.

Kotitalkkaripalveluiden kysyntää riittää

Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirissä omakotitalkkaritoimintaa on järjestetty nyt vähän yli 20 vuoden ajan. Nurmi toteaa palvelun olleen pidetty. Liiton paikallisyhdistysten omakotitalkkarit palvelevat kuitenkin vain jäseniä; kyseessä ei ole siis kaupallinen palvelu.

Kentällä riittää silti Nurmen mukaan kysyntää laajemminkin, myös kaupallisille toimijoille. Hänenkin kotikaupungissaan Liedossa kylätalkkarina toimii yksityinen yrittäjä.

– Kyllä niitä hänenkin palveluita tarvitaan. Mekin olemme antaneet hänelle töitä, joita meidän talkkarimme ei voi tehdä.

Nurmi arvioi omakotitalkkareita olevan eniten Etelä-Suomessa, etenkin Varsinais-Suomen ja Uudenmaan alueella. Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä vähemmän talkkaripalveluja on ollut tarjolla. Tarvetta palveluille kuitenkin on riittämiin. Hän kertoo ohjeistaneensa viime aikoina myös muiden piiriosastojen paikallisyhdistyksiä eri puolella Suomea talkkaritoiminnan käynnistämisessä.

Keski- ja Pohjois-Suomessa talkkaripalveluita tarjoavat usein yksityisyrittäjät toiminimellä. Myös monet omakotiyhdistykset ovat Nurmen mukaan järjestäneet talkkaripalvelunsa toiminimiyrittäjän avulla. Vaikka se vaikuttaakin palveluiden hinnoitteluun, sillä hintaan on sisällytettävä muun muassa arvonnalisävero, monille tärkeintä on, että talon ylläpitoon on ylipäättään mahdollista saada kaivattua apua.

Saimaan Piha ja Huolto Oy

Luotettavaa kiinteistönhuoltoa kotiin ja mökille

- Piha- ja puutarhatyöt
- Talkkaripalvelut
- Huoneistoremontit
- Ikkuna- ja oviasennukset
- Markiisit ja kaihtimet
- Keittiöt ja kiintokalusteet
- Pressukatokset
- Pienet piharakennukset

Joni Lehtinen 050 5544 750 - www.pihajahuolto.com

SENIORIASUNTOJA VUOKRATTAVANA

Nauti oman näköistä elämää!

Talon seuralämä ja virkistystapahtumat antavat arkeesi iloa ja viihtyvyyttä.

Vuokrattavia asuntoja Pasinkujalla, Peltolankadulla, Ensontieellä sekä Poikkivirrankujalla.

Kysy lisää 05-687 4400 | toimisto@ipty.fi

IMATRAN PALVELUTALOYHDISTYS RY | www.ipty.fi

APUA KODIN ARKEEN? ME AUTAMME NYT KOTIIN MYÖS PARTURI JA PIENET REMONTIT JA PIHATYÖT

OLEMME PALVELUSETELI-TUOTTAJA

- Siivoukset
- Ikkunoiden pesut
- Hoivapalvelut
- Henkilökohtaiset avustukset
- Sauna- ja suihkuapu
- Kaupassa asiointi
- Ulkoileminen

Imatran Kotiapu Oy

Soita rohkeasti ja kysy lisää!
Kotipalvelut 040 142 4382
Kotitalousvähennys 60%

Tietokonemyynti ja huolto

Eläkeläisalennus huolto ja asennustöistä -10%

- Uudet koneet käyttövalmiina, myös televisiot
- Windows 11 asennukset ja päivitykset
- Kotitalous vähennys
- Kotikäynnit Lappeenrannassa sekä Taipalsaarella

Kuhatie 12-14 Saimaanharju
045 6737512
saimaanpc.fi **Saimaanharjun PC**

Ajaisinko nurmikon, vai tekisinkö jotain muuta ?

Mitähän tekisin?

KÄRKIKONE OY
Myllymäenkatu 12
LAPPEENRANTA
010 574 4880

Työllistämispalveluiden uudistus vaikutti talkkaritoimintaan

Omakotiliiton Varsinais-Suomen piiri-järjestön alueella on parhaimmillaan ollut työssä yli 50 omakotitalkkaria, joiden varsinaisena työnantajana on ollut omakotiyhdistys, jonka alueella talkkari toimii. Viime vuonnakin työssä oli Harri Nurmen mukaan yli 30 omakotitalkkaria.

Tilanne on nyt oleellisesti muuttunut. Työllistämispalvelut siirtyivät vuoden alusta valtion TE-keskuksilta kuntien vastuulle. Siinä missä piirijärjestö aiemmin asioi keskitetysti TE-toimiston kanssa ja määräraha omakotitalkkarin palkkaamiseen tuli valtiolta, nyt yhteistyökumppanina onkin 27 kuntaa. Muutos ei suju-

nut aivan nikotteluitta.

Nurmi kertoo jokaisen kunnan vastaa-van nyt oman budjettinsa kautta kuntan-sa työttömien työllistämiseen liittyvistä kuluista. Kulujen arviointi on ollut kuiten-kin osalle kunnista haastavaa. Sen seu-rauksena yhdistykset eivät ole saaneet enää palkkatukea samassa mitassa kuin aiemmin työllistääkseen paikallisia pitkä-aikaistyöttömiä omakotitalkkareiksi.

– Osa kunnista on ilmoittanut, että palkkatukea varten ei ole määrärahaa. Osa kunnista on taas ilmoittanut, että en-tisen 100 %:n palkkatuen sijasta saatavil-la on vain 50 % tai 70 % palkkatukea. Ja

osa kunnista ei anna mitään työllistämis-tukea enää yhdistyksille, hän ihmettelee.

Vaikka vuodenvaihteessa tapahtu-neet muutokset työllistämispalveluissa ja palkkatuessa ovat aiheuttaneet kat-koja talkkaritoimintaan, Nurmi vakuut-taa, että tarkoituksena on jatkaa palvelua mahdollisuuksien mukaan.

– Työntekijöiden osalta uskon, että se oli hyvä parannus. Nyt aluetoimistoja on kuntien alueella, kun ennen palveluja oli vain Salossa ja Turussa, ja työntekijät menivät sinne. Työnantajan osalta muu-tos on ollut enemmän haasteellinen, hän pohtii. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Lajittelu kannattaa myös kodin ulkopuolella

Toimivalla jätehuollolla on suuri yhteiskunnallinen vaikutus, jota harva tulee ajatelleeksi. Jätehuolto on ympäristöterveyttä, ja jätteistä tullut arvokasta raaka-ainetta, jota kannattaa kuljettaa yli valtiorajojenkin. Omakotiasuja voi kantaa kortensa kekoon noudattamalla lajitteluohjeita, mutta kodin lisäksi lajittelua olisi hyvä päästä tekemään myös muissa arjen ympäristöissä.

– Lajittelua voidaan edelleen petrata. Asuinkiinteistöillä on aivan huikeat lajittelumahdollisuudet, ja ne ovat parantuneet koko ajan, toteaa Suomen Kiertovoima ry KIVO:n toimitusjohtaja, DI **Jutta Laine-Ylijoki**. Esimerkiksi yleinen yhdyskuntajätteen kierrätysaste on Suomessa hänen mukaansa nousemaan päin. Tekemistä olisi lähinnä muovin ja puupakkausten lajittelussa.

Kirimiseen olisi vielä aihettakin. Tilastokeskuksen mukaan Suomen yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli vuonna 2024 noin 44,6 prosenttia. EU puolestaan on asettanut jäsenvaltioilleen yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteet: 55 % vuoteen 2025 mennessä, 60 % vuoteen 2030 ja 65 % vuoteen 2035 mennessä.

– Suomi on niistä joltain osin perässä, mutta niin on moni muutkin maa, huomauttaa Laine-Ylijoki. Asiaan vaikuttavat hänen mukaansa muun muassa elintapojen muutokset:

– Suomessa on ollut perinteisesti erittäin korkea paperinkierrätysaste. Paperin käyttö on vähentynyt, joten myös sen vaikutus kokonaisasteeseen on vähentynyt.

Vaikka kotitalouksien rooli korostuu usein julkisessa keskustelussa, hän muistuttaa, ettei kierrätystavoite koske vain kotitalouksia. Yhdyskuntajätettä tuottavat kaikki ihmisten toiminnot niin työpaikoilla kuin vapaa-ajallakin.

– Ihmiset eivät todellakaan pysty sitä kierrätysprosessia yksin tekemään, vaan koko arvoketju

osallistuu kierrättämiseen.

Keräyksen ja kierrätyksen oltava kustannustehokasta

Laine-Ylijoki muistuttaa, ettei kierrätysaste ole välttämättä yksi ja ainoa tavoite, vaan asiassa on huomioitava myös resurssiviisaus, ympäristövaikutukset ja toiminnan kustannukset.

– Kuljetus ja keräys ovat niin kalliita infroja, että ihan pienillä määrillä se ei ole kannattavaa. Jotta kierrätyksestä saadaan kustannustehokasta toimintaa, jätteitä on oltava riittävästi saatavilla. Yksittäisten henkilöiden kustannukset eivät saa karata aivan taivasiin, hän toteaa.

**MAKSAMME
ISOMMISTA
ROMUERISTÄ**
Kysy hinta!

KIERRÄTÄ ROMUT HELPOSTI

**VASTAANOTAMME LAPPEENRANNASSA
KIERRÄTYKSEEN VELOITUKSETTA:**

Kaikenlaiset metalliromut
Kodin sähkö- ja elektroniikkaromut
Paristot, akut ja loisteputket
Romuautot ja renkaat

Lisätiedot vastaanotettavista materiaaleista palvelupisteestä.

Stena Recycling Oy
Palosuonkatu 12, 53550 Lappeenranta
Puh. 040 5264015
Avoimna arkisin 8-16
stenarecycling.com/fi/lappeenranta

Hyödyksi!

**Etelä-Karjalan
Jätehuolto Oy**

Kierrätä kätevästi kotipihallasi!

Tiesitkö, että **muovipakkausten keräys** tai **Hyödyksi! -monilokeropalvelu** on mahdollista nyt kaikissa Etelä-Karjalan kuntien taajamissa? Tarjoamme palveluja myös pientaloasukkaille.

Hyödyksi-monilokeroastia kierrätettävien pakkausjätteiden keräykseen:

- kartonkipakkaukset
- lasipakkaukset
- muovipakkaukset
- pienmetalli

Katso lisätietoja
<https://ekjh.fi/lisapalvelut/>
<https://ekjh.fi/kuljetusreitit-ja-noutoalueet/>

Lisätietoja: www.ekjh.fi, <https://asiointi.ekjh.fi/>
p. 010 841 1818 (ma-pe klo 8-17),
asiakaspalvelu@ekjh.fi

Jonkin yksittäisen haja-asutusalueen asukkaat saattavat ihmetellä, miksei heilläkin ole omaa keräyspistettä. Jos keräyspisteitä sijaitsisi kuitenkin joka haja-asutusalueella, myös kustannukset nousisivat korkeiksi. Jätteenkeräyspalvelut maksetaan viime kädessä kuluttajan kukkarosta; tuottajayhteistyö näkyy siis suoraan tuotteiden hinnoissa.

– Se monesti unohtuu, että tässä koko ajan optimoidaan ihmisten jätehuoltomaksuja.

Samalla keräysverkoston tulee kuitenkin olla riittävä ja helpposti saavutettava. Esimerkiksi Laine-Ylijoki nostaa pakkausjätteen keräysvelvoitteen, joka laajeni vuonna 2024 koskemaan myös yli neljän huoneiston kiinteistöjä. Se ei suinkaan heikentänyt kauppojen pihalla olevien Rinki-pisteiden suosiota, vaan kerätyn jätteen määrä on hänen mukaansa vain kasvanut.

Biojätteen erilliskeräys vaikuttanut positiivisesti

Kun lajittelu tehdään mahdollisimman helpoksi – kustannusviisautta unohtamatta – ihmiset myös lähtevät siihen mukaan, toteaa Laine-Ylijoki. Sama koskee hänen mukaansa biojätteen erilliskeräystä.

Vuoden 2024 heinäkuusta alkaen kaikissa yli 10 000 asukkaan taajamissa oli aloitettava biojätteen erilliskeräys tai kompostointi – myös omakotitaloissa.

Laine-Ylijoki kertoo biojätteen erilliskeräyksen olleen iso askel: biojäte on painavaa ja helpottaa siten tuntuvasti masaperustaisen kierrätystavoitteen saavuttamista, toisin kuin esimerkiksi kevyet muovipakkaukset.

Vaikka biojätteiden lajittelussa on hänen mukaansa vielä kehitettävää, suunta on jo oikea. Sekajätteen koostumusta mitataan säännöllisesti, ja tuoreimmissa mittauksissa on jo nähty biojätteen määrän sekajätteessä vähentyneen selkeästi.

– Biojätettä päättyy noin 100 000 tonnia vähemmän sekajätteen joukkoon verrattuna vuosituhaten alkuun.

Kimpparatkaisut ja yhteisöllisyys avuksi jätehuoltoon

Mitä lähempänä ja helpommin saatavilla jätteenkeräyspiste on, sitä todennäköisemmin jätteet löytävät tiensä oikeaan paikkaan. Laine-Ylijoki muistelee 400 metrin olevan joissain yhteyksissä todettu maksimietäisyys, jonka päähän ihmiset viitsivät vielä jätteensä kuljettaa.

– Tietyllä tavalla jätteet tuppaaavat menemään sinne, missä niistä helpoiten pääsee eroon.

Tämä edellyttää kuitenkin toimivaa infraa. Lisäksi jätteenkeräyspisteiden sijoitteluun vaikuttavat kuntien rakennusmääräykset ja asemakaava. Joillain alueilla ratkaisua onkin haettu esimerkiksi pientaloalueiden yhteisistä korttelikeräyksistä.

– Myös biokimppaa on joillain alueilla aika paljon käytössä. Sehän on oikein hyvä ratkaisu, Laine-Ylijoki toteaa.

Hän painottaa siisteyden ja ympäristöterveyden ylläpidon tärkeyttä jätekimppojen osalta. Pientaloalueiden yhteisistä kimpparatkaisuista, olipa kyse sitten bio- tai sekajätteestä, on ilmoitettava paikalliseen jätehuolto-yhtiöön ja varmistettava, että ratkaisu on kunnan rakennusmääräysten mukainen.

– Ja jonkun pitää huolehtia, että ympäristö pysyy siistinä ja jätemaksu tulee maksetuksi, Laine-Ylijoki muistuttaa.

– Kiinteistönomistajan vastuulla on myös sen jätehuoneiston siisteys ja ylläpito, ja että se on työturvallinen kuseille.

Puutarhajäte helposti keräykseen kimppalavalla

Puutarhajätteen käsittely on varsinkin syksyisin monen omakotiasujan päänvaivana. Haravointijätettä, risuja ja oksia kun voi kertyä yllättävänkin suuria määriä.

Alueelliset jätehuolto-yhtiöt tarjoavat syksyisin usein pidennettyjä jäteasemien aukioloaikoja ja erilaisia kampanjoita, jotta puutarhajätteestä päästään eroon vaivattomasti. Jotkut niistä ottavat risut, oksat ja lehdet vastaan jopa veloituksetta.

Laine-Ylijoki huomauttaa osalla pientaloasujista voivan olla kompostori puutarhajätteitä varten. Hän muistuttaa, että silloin biojätettä varten on kuitenkin tehtävä erillinen komposti.

– Se, mitä ehkä suosittelisin ja mitä tällä seudulla on har-

Freepik

rastettu, on että otetaan keväisin ja syksyisin lava, joka täytetään yhdessä.

Yhteinen jätelava ja talkoot ovat olleet Laine-Ylijoen omalla-kin pientaloalueella tapana jo 25 vuotta. Hän kertoo asukkai-
den tilaavan lavan keväällä vähän ennen äitienpäivää ja syksyl-
lä ennen isänpäivää. Näin kaikki kimpan yhdeksän taloa saavat
puutarhajätteensä helposti toimitettua keräysasemalle, eikä ke-
nenkään tarvitse ryhtyä kuljettelemaan niitä vaivalloisesti omin
päin.

– Siinäkin voi kimppoja hyödyntää. Olen huomannut, että niitä
tällä harrastetaan. On välillä sekajätelavakin, jos ihmiset halua-
vat siivota varastojaan.

Lajittelun esteenä
usein tilan puute

On valitettava tosiasia, että jos jokin asia ei hoidu arjessa suju-
vasti, se jää usein tekemättä.

Monen eri jätelajin lajittelu vaatii kodissa melkoisesti tilaa, ja
Laine-Ylijoki arveleekin sopivan tilan puutteen voivan olla yksi
lajitteluintoa rajoittava tekijä. Lajittelumahdollisuuksien paran-
taminen voidaan ottaa nykyisin huomioon keittiö- tai kotire-
montin yhteydessä.

Toinen lajittelun rajoitteeksi koettu asia on yleisesti liittynyt fa-
siliteetteihin. Laine-Ylijoki toteaa, ettei keräyspisteen etäisyyttä
voi kuitenkaan enää käyttää tekosyynä. Etenkin taajamissa, mut-
ta myös useimmilla haja-asutusalueilla keskeisimpien jätelajien
lajittelu on jo hänen mukaansa helposti tehtävissä.

Vaarallistenkin jätteiden osalta neuvoja ja vinkkejä on saatavilla
ottamalla yhteyttä paikalliseen jätehuoltotoimijaan. Laine-Ylijoki
huomauttaa lajitteluohjeiston myös yksinkertaistuneen:

– Muovipakkauksia ei tarvitse enää pestä, niiden lajittelua on
helpotettu. Eikä niitä tarvitse kuivatella tiskialtaassakaan.

Hän toteaa ihmisillä olevan kuitenkin lajittelun lisäksi arjessa
paljon muitakin velvoitteita. Itseään kohtaan kannattaa olla siis
armollinen, ja aloittaa edes pienistä asioista:

– Riittää, että tekee parhaansa. Jos olet lajitellut nyt sen kolme
pakkausta, niin ensi vuonna sitten vaikka neljä.

PIHA- JA
TONTTIPUIDEN KAADOT

(KIIVETEN / NOSTURITYÖT)

• Pihapuiden jrsintä
alkaen 30€/kanto

• Piikkeiden teko paikan päällä

• Pensas- ja kuusiaidan
leikkaukset ja siivoukset

• Siivous oksista
ja rungoista

• Myrskypuiden korjaus,
raivaussaha työt (taimikot)

• Kesämökkien puunkaadot

KOTITALOUSVÄHENNYS 35% • EI KILOMETRIMAKSUA • VAKUUTUKSET ON

HANNUN PUUKANTO OY

www.puunkaataja.net

HANNU KOVALAINEN

Ammattimetsuri, 040 737 7186

Asianajopalvelua kiinteistöasioissa

LINDBLAD

Puh. 020 749 8150

www.lindblad.fi

Helsinki • Mikkeli • Lappeenranta • Imatra • Joensuu • Tampere

Lajittelu tavaksi muuallakin kuin kodeissa

Vaikka kotitalouksien lajittelumahdollisuudet ovat nykyisin
hyvällä mallilla, Laine-Ylijoki kaipaasi samaa myös muualle.
Lajittelu pitäisi hänen mukaansa saada mahdolliseksi ei vain
kotitalouksissa, vaan myös työpaikoilla ja julkisissa tiloissa – eli
kaikkialla missä ihmiset sitten liikkuvatkin.

– Se on ainoa, jolla mahdollistetaan laajat kierrot ja riittävä
jätemäärien saatavuus.

Vaikka kotitalouksien rooli on julkisessa keskustelussa ko-
rostunut, hän muistuttaa ihmisten viettävän kotonaan lopul-
ta vain pienen osan päivästä. Jätettä syntyy kuitenkin muu-
allakin.

Yhtä lailla olisi tärkeää muistaa jätehuollon olevan vain
kuluttamisen päätepiste: sen kohdalla kaikki resurssit on jo
käytetty, Laine-Ylijoki muistuttaa. Positiivista muutosta on-
kin haettava yhtä lailla ihmisten kulutustottumuksista ja yri-
tysten tuotesuunnittelusta.

– Kestävässä kehityksessä se fokus ei saa se olla vain siinä
jätteessä, vaan niissä muissa valinnoissa ja tekemisessä.

Suomen Kiertovoima edustaa julkista jätehuoltoa ja kunti-
en 33 jätelaitosta. Lisätietoja: www.kivo.fi.

A stylized illustration of a green recycling truck. The truck is shown from the side, with a driver visible in the cab. On the back of the truck, there is a large green recycling bin with a white recycling symbol. The truck is driving on a road, and there are some green bushes or trees in the background.

Freepik

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Vinkit energia- tehokkuuteen ennen lämmityskauden alkua

Energiatehokkuus alkaa kiinnostaa viimeistään siinä vaiheessa, kun omakotitalon omistaja saa lämmityskauden ensimmäisen energialaskun pöydälleen. Jo ikkunoiden ja ovien tiivisteet vaikuttavat paljon talon energiatehokkuuteen, ja sen myötä lämmityskuluihin ja asumismukavuuteen.

Omakotitalon omistajan kannattaa miettiä kotinsa energiatehokkuutta. Energiatehokkuus koostuu kolmesta asiasta: rakenteiden energiatehokkuudesta, teknisistä järjestelmistä ja siitä, miten käyttäjä itse toimii.

Energiatehokkuuden asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** painottaa, että energian säästäminen on aina tärkeää. Kiinteistönomistajaa motivoivat

usein eniten kustannussäästöt: aina kun säästää energiaa, säästää myös rahaa. Kiinteistönomistajan kannattaa myös varautua yllätyksiin ja ennakkoida.

– Energian hinnat ovat pitkässä juoksussa kohonneet ylöspäin, energian hinta oletettavasti kasvaa. Tapahtumat maailmalla voivat muuttaa energian hintaa nopeastikin. Muutama vuosi sitten tuli

energiakriisi ja hinta nousi todella nopeasti hyvin korkeaksi. Silloinhan oltiin pulassa laskujen kanssa. Nyt tilanne on onneksi parempi.

Hintaheilahtelujen vaikutukset ovat pienemmät energiatehokkaammissa kiinteistöissä. Virtanen kannustaa miettimään energiatehokkuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Toinen näkökulma energiatehokkuuteen on ekologisuus.

– Energiatehokkuudella voi pienentää omaa hiilijalanjälkeä ja resurssien kulumista maapallolla. Vaikka energia olisi puhtaasti tuotettua, energian säästäminen on ympäristösyiden takia järkevää.

Mieti energiatehokkuutta remontoidessa

Energian säästämiseksi voi tehdä paljon itse. Virtanen kannustaa jokaista kodinomistajaa seuraamaan energian- ja vedenkulutusta.

– Kulutusta kannattaa seurata. Se on kodin omistajan tärkeimpiä toimia. Jos kulutus nousee tai laskee selittämättömästi syystä, se voi kertoa jostain viasta, joka täytyy etsiä ja paikantaa.

Kiinteistön lämmitystapaa Virtanen pitää merkittävänä. Kiinteistöjen ja veden lämmitys on suomalaisissa rakennuksissa suurin yksittäinen energiasyöppö.

– Tilojen ja käyttöveden lämmitys voidaan tehdä eri tavoilla. Monet omakotitaloista ovat suorasähkölämmitteisiä kiinteistöjä. Nykymittapuulla ne eivät ole lämmöntuotannon kannalta kovin energiatehokkaita.

Myös ilmanvaihdolla on iso merkitys kodin energiatehokkuuteen. Ilmanvaihdon suodattimet kannattaa uusia tai puhdistaa vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta järjestelmä toimii energiatehokkaasti ja sisäilma säilyy hyvänä. Vanhemmissa taloissa saattaa löytyä ilmanvaihtojärjestelmiä, jotka eivät kerää lämpöä talteen.

– Remontoitavat talot siirtyvät usein lämpöä talteen ottavaan ilmanvaihtojärjestelmään.

Valitettavasti ilmanvaihdon remointi on hieman kalliimpaa jälkikäteen, mutta siitä saadaan merkittävää energiasäästöä pitkällä aikavälillä.

Virtanen kehottaakin miettimään energiatehokkuutta aina, kun taloon tehdään rakenteisiin koskevia remonteja.

– Parhaita hetkiä parantaa energiatehokkuutta ovat ne, kun avataan rakenteita jonkin muun toimenpiteen takia, esimerkiksi tehdään jotain seinille tai katolle. Silloin saa kaikista parhaat hyödyt, kun rakenne joudutaan muutenkin avaamaan.

Rakennukseen sinänsä liittymätön energiatehokkuuden asia on asukkaan tapa käyttää rakennusta. Esimerkiksi sisälämpötilalla on suuri merkitys.

– Kannattaa miettiä, voitaisiinko energiankulutusta pienentää asuintottumuksia muuttamalla. Jos on kaksi vierekkäistä, identtistä kiinteistöä, joista toisen sisälämpötila on 2 astetta toista korkeampi, sillä menee melkein 10 % enemmän energiaa tilan lämmitykseen vuoden aikana, Virtanen havainnollistaa.

Tarkkaile ikkunoiden ja ovien tiivisteitä

Ikkunoiden tiivisteet voivat vuotaessaan kasvaa kokoaan suuremmaksi ongelmaksi luomalla ikävän noidankehän.

– Jos tiivisteet vuotaa, se aiheuttaa vetoa, joka heikentää sisäolosuhteita. Kuvitellaan vaikka, että olohuoneessa sohvan lähellä oleva ikkuna falskaa ja kylmä ilma aiheuttaa vetoa. Silloin saatetaan ajatella, että pitää nostaa lämpöä. Tällöin koko kiinteistön energiankulutusta nostetaan vain sen takia, että tiivisteiden huono kunto ja veto aiheuttaa haittaa.

Jos huono tiiviste olisi havaittu ja vaihdettu ajoissa, vetoa ei olisi päässyt syntymään eikä energiankulutus kasvanut. Ikkunoiden tiivisteitä voi pitää silmällä vähällä vaivalla esimerkiksi ikkunanpesun yhteydessä.

– Yleensä ihmiset pesevät ikkunat vähintään kerran vuodessa. Sen yhteydessä on hyvä tarkastella tiivisteiden kuntoa ikkuna-kohtaisesti. Kun ikkunan avaa, voi katsoa tiivistettä ja varmistaa, että se on koostumukseltaan elastinen ja kimmoisa. Jos tiiviste on painunut lyttyyn tai haperoitunut rikki, se tulee vaihtaa, Virtanen kertoo.

Myös ikkunanpuitteiden puuosia kannattaa tarkastella. Jos maali hilseilee tai pinta lahoilee, se yleensä kertoo ilmavuodoista. Tärkeintä on tiivisteiden tunnistelu ja silmämääräinen tarkistaminen. Ovien tiivisteitä koskevat samat perusperiaatteet kuin ikkunoita: kunto tarkastetaan silmämääräisesti aika ajoin, ja tiiviste uusitaan ja vaihdetaan tarvittaessa.

– Erona on se, että ovia käytetään päivittäin ja moneen otteeseen. Tarkastusväli voi siis olla tiheämpi jatkuvan käytön takia.

Ikkunoiden tiiviyyttä voi tarkastella myös erilaisilla testeillä. Yksi testi on laittaa paperi puoliksi ikkunan ja karmin väliin ja sulkea ikkuna. Paperia ei pitäisi saada vedettyä helposti ikkunan läpi. Jos näin käy, tiiviste ei toimi kunnolla. Tällöin kannattaa tarkistaa, onko tiiviste tarpeeksi iso.

Tarvitsetko lisälämmöneristystä? Suunnitteletko uudisrakentamista tai vanhemman kohteen saneerausta?

Kauttamme Hunton, Ekocell ja Isover puhallusvillaeristykset. Lisäksi suurtehoimuroinnit sekä kirvesmiespalvelut.

Ota yhteyttä, räätälöidään juuri Sinulle sopivin ratkaisu.

Asennus Valanta Oy, p.050 526 3722, info@valanta.fi
www.valanta.fi

HENGITTÄVÄT JA HOMEETTOMAT ERISTYSRATKAISUT MEILTÄ!

- 💧 Selluvilla vastaanottaa ja luovuttaa kosteutta!
- € Erinomainen eristyskyky säästää energiaa!
- 👍 Sopii monipuolisesti lähes kaikkiin eristyskohteisiin!

Seinäpuhallukset spray- ja ruiskupuhalluksina!

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!

Mikko Muukkonen
050 543 1669
info@villaveikot.fi
villaveikot.fi

ILMASTOINTIASENNUS PARTANEN

Tarjoamme ammattitaitoista ilmanvaihtoalan palvelua yli 30 vuoden kokemuksella. Vaihtamalla vanhan ilmanvaihtokoneen tilalle nykyaikaisen energiatehokkaan koneen parannat asumismukavuutta, säästät huomattavasti energiakuluissa ja nostat kiinteistösi arvoa.

- **Uudisrakennukset, saneeraukset, suuret ja pienet kohteet.**
 - Asennukset, huollot, puhdistukset ja säädöt.

info@ilmastointiasennuspartanen.fi / 050-4003010

TYÖVÄLINEET TALON SANEERAUKSEEN VUOKRAA: www.konekuutio.fi

Lentokentäntie 43, Lpr
p. 010 271 8030

Retikankuja 6, Imatra
p. 010 271 8040

PURUIMURI
VANHOJEN
PURUJEN
POISTOON

RAKENNUSTEN ENERGIA TEHOKKUUDEN ASIA NTUNTIJA LAPPEENRANNASTA

- » Energiatodistukset ja -selvitykset
- » Ilmatiiveysmittaukset
- » Lämpökuvaukset
- » Kosteusmittaukset ja -kartoitukset
- » Ilmanvaihtojärjestelmien mittaukset ja säädöt

JANI LAINE MITTAUS OY

050 534 0972 • posti@janilaine.fi
Haimlinnunlenkki 11, Lappeenranta
www.janilaine.fi

Tiivistäminen ei ole kohtuuton urakka

Tiivisteiden vaihtaminen on sen verran helppo toimenpide, että sen voi tehdä kokonaan itse. Vaihtoon kannattaa varata riittävästi aikaa ja kärsivällisyyttä etenkin, jos sitä tekee ensimmäistä kertaa. Kohtuuton urakka ei kuitenkaan ole luvassa. Virtanen arvioi, että omakotitalon ikkunoiden tiivisteet saa vaihdettua päivässä. Vaihto kannattaa ajoittaa lämpimämpään vuodenaikaan:

– Jos homma ei mene kerralla nappiin, niin sitten ei kärsitä haittavaikutuksista. Itseliimautuva tiiviste, jota useimmat käyttävät, vaatii myös lämpimän pinnan, jotta liima tarttuu. Muita tapoja tiivisteiden kiinnittämiseen voi tehdä myös kylmempään aikaan, mutta ikkunoita ei yleensä viitsi pitää tiivistämisen ajan auki talvella, Virtanen huomauttaa.

Tiivisteissä löytyy mistä valita. Niitä valmistetaan erilaisista materiaaleista, lisäksi on olemassa erikokoisia ja -muotoisia tiivisteitä. Valinta tehdään ikkuna- ja ovikohtaisesti. Virtasella on kuitenkin tiivisteiden valintaan yksinkertainen vinkki:

– Jos vanha tiiviste on toiminut oikein ja olet tyytyväinen, valitse samanmuotoinen ja -paksuinen. Tarvittaessa voi leikata saksilla pienen palan mukaan rautakauppaan.

Jos ikkunasta löytyy urat tiivisteitä varten, tulee valita uratiiviste. Tämä on Virtasen mukaan hyvä muistuttaa, mutta muutoin voi aina noudattaa aiemmin toiminutta tiivistettä. Tiivisteiden paksuuden varmistamiseen on kätevä testi.

– Ikkunan ja karmin väliin voi laittaa palan sinitarraa. Kun sulkee ikkunan ja aukaisee, sinitarra on sen välin paksuinen, joka ikkunasta pitää tiivistää.

Netissä on paljon ohjeita tiivistämiseen niin kuvina kuin videoinakin. Valmistajan ohjeet kannattaa kuitenkin aina lukea ensin läpi. Valmistajan ohjeissa voi olla kyseisen tiivisteiden kannalta olennaisia tietoja. Kun valmistajan ohjeita noudattaa, tiivistäminen todennäköisesti onnistuu.

Tiivisteiden vaihtoa ei tarvitse arkailla

Kokemattomalla tekijällä vaihtaminen saattaa vaatia aluksi harjoittelua. Ongelmia voi tuottaa esimerkiksi tiivisteiden saaminen oikealle kohdalle. Tiivisteiden ei tulisi liikkua aina, kun ikkunaa avataan tai suljetaan. Väärään kohtaan laitettu tiiviste voi kulua oikein asennettua nopeammin.

– Tiivisteiden pitäisi vain mennä lyttyyn, kun ikkuna suljetaan. Jos tiiviste ei ole oikeassa kohdassa ja siihen kohdistuu sivuttaisliikettä, se saa tiivisteiden irtoamaan tai repotamaan. Tällöinkään oikean kokoisen tiivisteiden ei pitäisi päästää ilmaa ainakaan heti läpi, mutta pinta lähtee irtoamaan seinästä, ja tiiviste alkaa kulumaan.

Myös tiivistekohdan huolellinen puhdistaminen on Virtasen mukaan tärkeää.

– Jos on jäänyt vanhan tiivisteiden roippeita tai likaa siihen pinnalle, tiiviste ei pysy niin hyvin. Eli ensin poistetaan vanha tiiviste, roskat ja liimanjämät vanhasta tiivisteestä. Sitten pinta puhdistetaan, annetaan kuivua ja uusi asennetaan puhtaalle pinnalle.

Jos jokin menee pieleen, kannattaa asentaa kokonaan uusi tiivisteidenpätkä. Jos yksi ikkunan kantti ei mene kohdalleen, kaikkia sivuja ei kuitenkaan tarvitse vaihtaa. Tiivistenauhaa myydään onneksi jopa kymmenien metrien mitoissa.

– Jos pätkiä menee hukkaan harjoittellessa, tiivistettä riittää kyllä epäonnistuneidenkin yritysten varalta, Virtanen toteaa.

Tiivisteiden vaihtoa ei kannatakaan liikaa arkailla, eikä niiden asentaminen vaadi ammattilaisen tilaamista.

– Mikään ei toki estä soittamasta jonkinlaista apua paikalle, jos on epävarma taidoistaan. Mutta pääosin tiivisteiden vaihtaminen on sellainen homma, että sen pystyy kuka tahansa itse tekemään. Kannustankin, että ei muuta kuin alkaa tekemään. Siinä joko onnistuu tai vähintäänkin oppii tekemään sen paremmin, Virtanen kannustaa. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Kiinteistön virhe ja kohtuullinen reklamaatioaika

Kiinteistössä ilmenevä virhe on kriisi omistajalle. On tyyppistä, että kyseessä on ainutkertainen tilanne, johon joutuminen saa omistajan neuvottomaksi. Tilanteessa ei kuitenkaan saa jäädä passiiviseksi, vaan ostajalta vaaditaan konkreettisia ja ripeitä toimia.

Lain mukaan ostaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä ja siihen perustuvista vaatimuksistaan myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai kun hänen olisi pitänyt se havaita. Jollei ostaja ilmoita laatuvirheestä tai sopimusrikkomuksesta myyjälle viiden vuoden kuluessa siitä, kun kiinteistön hallinta on luovutettu, hän menettää oikeutensa vedota siihen.

Usein reklamaatioajan ajatellaan olevan viisi vuotta, mutta näin asia ei siis ole. Viisi vuotta on vain takaraja myyjän virhevastuulle.

Tietyissä tilanteissa ostaja voi ylittää kohtuullisen reklamaatioajan. Nämä tilanteet ovat kuitenkin harvinaisia. Tällainen tilanne on kyseessä silloin, jos myyjä on toiminut kunnianvastaisesti ja arvottomasti. Tällaista toiminta voi olla esimerkiksi silloin, jos myyjä salaa kaupan kannalta olennaisia tietoja tai peittää kosteusvaurioita rakenteisiin. Tällaisessa tilanteessa ei ole tarvetta suojella myyjää myöhäisiltä vaatimuksilta, koska myyjä ei ole toiminut vilpittömässä mielessä.

Reklamaatioaika lasketaan ajankohdasta, jolloin ostajan olisi pitänyt havaita virhe ja ymmärtää sen merkitys. Laissa mainittu kohtuullinen aika on väljä käsite, joka ei anna yhtä oikeaa vastausta siitä, milloin reklamaatio on tehty oikea-aikaisesti. Yleisesti on katsottu, että kohtuullisena reklamaatioaikana on pidetty muutamaa kuukautta. Puoli vuotta voi olla liian pitkä aika. Toisaalta pitkäkin reklamaatioaika voidaan joissain tapauksissa hyväksyä, mikäli virheen selvittäminen on aikaa vievää.

Oikeuskäytännössä kohtuulliseksi katsottuun aikaan ovat vaikuttaneet muun muassa virheen laatu, laajuus sekä olosuhteet. Reklamaatioaika voi myös vaihdella saman kiinteistön eri virheiden osalta. Kohtuullisen ajan arviointi on aina kokonaisharkintaa ja käsitteen väljyys johtaakin siihen, että hyvin usein kiinteistöä koskevissa riita-asioissa myyjä esittää ainakin varmuuden vuoksi väitteen reklamaation myöhästymisestä. Ostajan ei

kannatakaan koskaan aiheettomasti lykätä reklamaation tekemistä, sillä kohtuullisen ajan pituus antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin.

Reklamaatioaika on alun perin säädetty nimenomaan myyjän suojaksi, jolloin ostaja ei voi odotella reklamoinnin kanssa loputtomiin. Ostajan kannalta kohtuulliseen reklamaatioaikaan puolestaan sisältyy se, että ostaja ehtii tarkastaa kiinteistön, tutkia mahdolliset havaitsemansa puutteet ja tilata paikalle tarvittaessa asiantuntijan.

Ostajan on tärkeä huomioda, että oikein tehty reklamaatio sisältää virheilmoituksen lisäksi vaatimukset. Mikäli vaatimukset puuttuvat kokonaan, kyseessä ei ole lain edellyttämä reklamaatio. Käytännössä ostajan täytyy ilmoittaa, vaatiiko hän kaupan purkua, hinnanalennusta vai vahingonkorvausta. Myös rahallisen vaatimuksen suuruusluokka on ilmoitettava. On tyypillistä, että reklamaatio tehdään pian selvittelyn varhaisessa vaiheessa ja sitä täydennetään sitä mukaa, kun tutkimukset edistyvät ja saadaan selvyys virheiden korjauskustannuksista.

Ratkaisussa KKO 2016:69 ostajat eivät olleet reklamaatiokirjeessään esittäneet konkreettisia vaatimuksia vaan ainoastaan ilmoittaneet varaavansa mahdollisuuden esittää tarkempia korvausvaatimuksia myöhemmin. Vaatimukset hinnanalennuksesta ja kaupan purusta oli mainittu ensimmäisen kerran vasta haastehakemuksessa lähes vuotta myöhemmin, minkä vuoksi korkein oikeus katsoi ostajien menettäneen oikeutensa vedota virheisiin, koska he eivät olleet ilmoittaneet vaatimuksistaan riittävän yksilöidysti kohtuullisessa ajassa virheiden havaitsemisesta. Ottaen erityisesti huomioon virheiden laadun ja laajuuden korkein oikeus totesi myös, että arvio korjauskustannuksista olisi ollut kohtuudella saatavissa huomattavasti lyhyemmässä ajassa, joten tätä ei huomioitu kohtuullisuusarvioinnissa. Niinpä erilaisten lisäselvitysten ja kustannusarvioiden hankinnan kanssa kannattaa myös toimia mahdollisimman joutuisasti.

Kiinteistökauppariidoissa on yleensä kyse merkittävästä taloudellisesta intressistä. Suosittelen kääntymäänkin ammattitaitoisen asianajajan puoleen, mikäli tällainen vaikea tilanne tulee eteen.

Teksti: Elina Salmi

Keittiö toimivaksi ja kauniiksi

Kulahtaneen keittiön ilmettä voi muuttaa aika pienin keinoin, mutta joskus syntyy halu laittaa kaikki uusiksi. Silloin yleensä tarvitaan ammattimiehiä ja joskus myös rakennuslupa.

Keittiöremonttiin ryhtymisen ja sen lopullisen toteutumisen välillä voi kulua joskus pitkäkin aika. Hyvä niin, sillä vähänkin isompaan remontiin saa kulumaan reippaasti aikaa ja rahaa – siksi asiat on mietittävä ja suunniteltava huolella.

Onko keittiössä toiminnot oikeilla paikoilla vai pitääkö liikkumista eri pisteiden välillä jotenkin sujuvoittaa? Onko pistorasioita tarpeeksi? Entä säilytystilaa ja laskutasoja? Onko oikeissa paikoissa valoa tarpeeksi vai joutuuko kokatessa tihrustelemaan liian heikossa valaistuksessa?

Alkajaisiksi voi hakea ideoita ja inspiraatiota netistä, lehdistä, keittiömyymälöistä tai vaikka asunotomessuilta. Kun omat mieltymykset alkavat hah-

mottua, on aika laatia budjetti ja sovittaa keräämistään ideoista siihen ne, joihin omat varat riittävät. On hyvä muistaa, että harvoin budjetti toteutuu sellaisenaan – pelivaraa on siis hyvä olla.

Jos on aikeissa tehdä muutakin kuin vain vaihtaa kaapinovea, tiskialtaan ja ehkä hanat, voi vastaan tulla keskeisten elementtien, kuten vaikkapa vesipisteen ja viemärin tai lieden siirto toiseen paikkaan. Silloin remontti siirtyy toiseen kokoluokkaan.

Vaikka olisi aikeissa tehdä ison osan töistä itse, kannattaa isompaan remontiin palkata hyvä suunnittelija. Hän on tärkeä apu, koska osaa ammattilaisena tehdä ehdotuksia, joilla keittiöstä saa toimivan, hoitaa lupa-asiat ja varmistaa urakoitsi-

jan pystyvyyden ja pätevyyden. Hyvän suunnittelijan lisäksi kannattaa satsata laadukkaisiin materiaaleihin.

Vesipisteen siirto saattaa vaatia rakentamisluvan

– Putkityöt keittiössä tarkoittavat yleensä viemäriä ja vesijohtoa. Jos niitä halutaan siirtää, saattaa toimenpide vaatia rakentamisluvan, muistuttaa erikoisasiantuntija **Juha-Ville Mäkinen** LVI-Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Jos muutokset ovat niin laajoja, että järjestelmää rakennetaan kokonaan tai osalta uusik-

si, voi lupa olla tarpeen. Jos taas työ on niin pieni, että sen voi ajatella olevan enemmänkin huoltoa, niin lupaa ei yleensä tarvita. Käytäntö vaihtelee kunnittain ja helpommalla pääsee, kun kysäisee asiaa oman kuntansa rakennusvalvonnasta.

Vesipisteiden tai viemäreiden paikkoja muutettaessa on otettava huomioon joitakin luonnonlakeja. Suomessa on käytössä viettoviemärijärjestelmä ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että viemäriputkessa pitää olla kaatoa riittävästi ja maan vetovoiman pitää pystyä vetämään jätevesi putkessa eteenpäin. Viemäriputkessa ei siis voi olla ylös tai alas meneviä mutkia tai vaikka kynnysten ylityksiä. Sen on pakko olla suora ja tasainen putki. Lisäksi se pitäisi saada siististi katseilta piiloon.

- Jos vesipisteen paikka halutaan vaihtaa, niin mahdollistahan se toki on. Silloin viemäriputken voi joutua viemään lattia läpi alakertaan tai kellariin ja rakentamaan putkea siltä osin uutena. Vesijohtojen siirtely on helpompaa, koska vesi kulkee niissä paineen avulla sekä ylös- että alaspäin. Koska vesijohdot ovat viemäreitä pienempiä, on niiden kotelointikin yksinkertaisempaa.

Muista huolehtia astianpesukoneen vuotosuojauksesta

Vesipisteen ulkonäkö muuttuu kertaheitolla, kun vaihtaa tiskialtaan ja hanan. Niiden vaihtamiseen ei tarvita välttämättä ammattimiestä, vaan työn saa tehdä itse. Silloin pitää tietysti ymmärtää se tosiasia, että jos ongelmia tai vuotoja ilmenee, löytyy vahingon aiheuttaja ves-san peilistä.

Astianpesukoneenkin voi asentaa halutessaan itse. Silloin on muistettava huolehtia, että koneen vuotosuojaus »

LVI TOIVANEN

Ammattitaitoista palvelua yrityksille, taloyhtiöille sekä kotitalouksille kaikenlaisissa LVI-alan ratkaisuissa.

050 300 2922

www.lvi-toivanen.fi

MAALAAMME

keittiön kaapinovat, väliovet ja kalusteet

MEILTÄ MYÖS

ulkovuorilaudat, panelit ja listat maalattuna sekä lankkulauteet ja höyläyspalvelu

Sahamesta Oy
044 946 1035
Joutsenrannantie 2, Rauha
www.sahamesta.fi

UUSI KEITTIÖ – HYÖDYNÄ LOISTAVAT EDUT

Valitse haluamasi etu:

- Upo integroitu astianpesukone tai mikro kaupan päälle
- Damixa Core -hana (musta tai kromi) kaupan päälle tai
- Laminaattitasot -50 %

Kysy myös lisäeduista myyjiltämme!

VARAA AIKA ILMAISEEN SUUNNITTELUUN

Kerro meille toiveesi ja tarpeesi. Suunnitellaan yhdessä juuri sinun perheellesi sopivat ratkaisut. Varaa aika: keittiokeskus.com

Lappeenrannan Keittiökeskus Oy
LAPPEENRANTA Yläniitynkatu 7, p. 044 7447 190 | IMATRA Lappeentie 14, p. 044 7447 191
Myymälät avoinna ma–pe 9–17

keittiokeskus.com

SÄHKÖTOIMISTO
LEHTO KY

www.sahkotoimistolehto.fi

- ▶ SÄHKÖASENNUKSET
- ▶ AURINKOPANEELIASENNUKSET
- ▶ SÄHKÖAUTON LATAUSPISTEIDEN ASENNUS
- ▶ ILMALÄMPÖPUMPPUJEN MYYNTI, ASENNUS JA HUOLTO

p. 05 452 4080 / Jari Lehto p. 040 545 2430
Karjalantie 25, 53300 Lappeenranta
sahkotoimistolehto@sahkotoimistolehto.fi

ja vuoden havaitsemiseen liittyvät seikat on tehty ympäristöministeriön asetusten mukaisesti. Asetus sanoo selkeästi, että koneen paikka on rakennettava niin, että vuoto ilmenee heti ja että se voidaan havaita.

– Vuotokaukalo tai vastaava ratkaisu koneen alla tuo vuotoveden koneen eteen, jolloin se havaitaan heti ja on helppo hoitaa pois kuivaamalla pintakosteus eikä vahingosta synny silloin pidempiaikaisia seuraamuksia. Ilman vuotosuojausta pienehköistä vuodosta ja löysästä liitoksesta saattaa tihkua vetä koneen taakse ja alle pitkäänkin. Silloin on vaara, että rakenteisiin alkaa kehittyä terveydelle haitallista kasvustoa. Astianpesukonetta ei myöskään saa jättää päälle valvomatta ja hana pitää muistaa sulkea aina heti, kun kone lopettaa ohjelman.

Vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuvia vahinkoja

Vaikka ison osan keittiöremontista voi halutessaan tehdä itse, niin sähkötyöt ovat selkeä poikkeus. Niitä saa tehdä ainoastaan sellainen henkilö, jolla on asiankuuluva pätevyys ja tarvittavat luvat. Jos johto- ja kytkee henkilö, jolla ei ole siihen lupaa, voi asennuksista aiheutua pahimmassa tapauksessa tulipalo tai joltakulta perheenjäseneltä tai vieraalta lähteä henki. Myöskään vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuneita vahinkoja.

Asiansa osaavan sähkömiehen lisäksi onnistuneen remontin avain on hyvä sähkösuunnittelija. Hän osaa antaa kullannarvoisia vinkkejä esimerkiksi pistorasioiden sijoittelusta ja valaistuksesta ja tekee toteutussuunnittelun niin, että johdot saadaan häivytettyä siististi rakenteisiin.

Keittiön sähkötöistä ehkä suuritöisin on lieden siirto toiselle seinustalle, koska nykyaikainen, täysikokoinen sähköliesi tarvitsee toimiakseen kolmivaihevirtaa. Muuten keittiön sähkötyöt ovat kevyempiä ja liittyvät ennen kaikkea pistorasioihin ja valaistukseen. Aniharvoin keittiössä sähkönkulutus remontin yhteydessä kasvaa niin, että pääkeskuksen kokoa pitää kasvattaa.

Kaikessa remontoinnissa on aina turvallisinta toimia yrityksen kanssa – niin myös sähkö- ja putkiasioissa. Kun kuluttajan vastinparina on yritys, selustan turvaa kuluttajansuojalaki ja yrityksellä on vastuu tehdyistä töistä ja mahdollisista virheistä tai vahingoista. Jos taas työt tekee yksityishenkilönä sinänsä ehkä hyvinkin pätevä naapurin mies, jää vastuu itselle, sillä laki ei suojaa kahden kuluttajan välistä kauppaa. ■

Freepik

Keittiötrendeissä nyt luonnon sävyjä ja älykkäitä mekanismeja

Jokainen tietysti sisustaa keittiönsä itsensä näköiseksi. Jos haluaa seurata trendejä, niin tämän hetken keittiösävyt yhdistyvät hienosti kaikenlaisiin sisustustyyliihin ja erilaisiin väriyhdistelmiin.

Murretut, maanläheiset sävyt ovat ajattomia ja tuovat rauhaa tilaan. Ne sopivat monenlaisiin sisustustyyliihin ja toimivat hyvin yhdessä niin lämpimien kuin viileidenkin värisävyjen kanssa. Mahdollisuudet erilaisiin väriyhdistelmiin ovat siis lähes rajattomat.

Murrettuja sävyjä ovat muun muassa savunharmaa, oliivin- tai metsänvihreä, terrakotta ja pehmeät hiekan sävyt ja niitä voi käyttää niin seinissä, kaappien ovissa kuin välitilan laatoissakin. Ne luovat rauhoittavan ja luonnonläheisen tunnelman, joka saa kaikki viihtymään keittiössä. Esimerkiksi pehmeänharmaa kaapisto yhdistettynä tummiin puutasoihin tai kivisiin tasoihin ja messinkisiin yksityiskohtiin luo tyylikkään ilmeen.

Verhoilla, valaisimilla tai välitilan laatoilla voi sitten tuoda halutessaan mukaan pirtsakoita sävyjä. Rubiinipunainen valaisin pöydän päällä, eloisa jalokivisävy kuten smaragdin-

vihreä välitilan laatoissa tai 70-80-lukujen rohkeista kuvoista ja väreistä ilmeensä saaneet verhot tuovat kontrastia.

Kiiltävät pinnat ovat väistyneet mattapintojen tieltä. Nekin luovat pehmeämmän ja mukavamman valaistuksen keittiöön, koska mattapinta ei heijasta valoa niin terävästi kuin kiiltävä. Lisäksi mattapinta on helppohoitoisempi, koska siinä ei näy sormenjäljet.

Nyt pinnalla ovat yleisemminkin kestävä kehitys ja kaipausta luontoon. Kierrätettyjen elementtien käyttö ja kalusteiden uusiokäyttö ovat tärkeitä kestävä kehityksen kannalta. Myös älyvalaistus ja vettä säästävät hanat ovat energiapiilejä. Sisustuksessa suositaan luonnonmateriaaleja, kuten puuta, bambua, kiveä ja rottinkia, käytetään paljon viherkasveja ja suositaan pehmeitä muotoja.

Älykkäät mekanismit tekevät keittiöstä toimivamman ja helpomman käyttää. Pehmeästi sulkeutuvat laatikot, ulosvedettävät hyllyt ja muut käytännölliset ratkaisut helpottavat arkea ja lisäävät keittiön käyttömukavuutta.

Lähde: rakentaja.fi ■

ALANSA PARHAAT

• Antikvariaatti

ANTIKVARIAATTI SUMA

- Runsas valikoima luettavaa koko perheelle
- Lp- ja CD-levyt, myös uudet
- Meiltä myös LP-levyn suojamuovit ja sisäpussit

Avoinna ark 9-17 la 9-13 p. 040 562 5585

Valtakatu 52, Lappeenranta

• Peltisepänliike

HIETAMIES OY

Rauhamäentie 5, 54920 Taipalsaari

p. 040 190 5523, 044 340 1119

www.hietamies.fi

• Ikkunat ja ulko-ovet

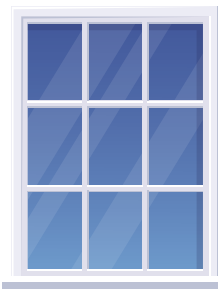

SAIMAA
ikkunat & ulko-ovet

Puualumiini-ikkunat ja alumiiniverhotut ulko-ovet
Perinteikkäämmät puuovet ja -ikkunat mm. mökille
Tutustu lisää malleihin ja lisävalintoihin nettisivuilla

JOUTSENON PUUTYÖ OY
Puh. 010 4224 800 myynti@joutsenonpuutyo.fi
Puusepantie 3, JOUTSENO www.joutsenonpuutyo.fi
MITTOJEN MUKAAN - SUORAAN TEHTAALTA - MYÖS ASENNETTUNA

• Puusepänliike

PUUSEPÄNLIKE A.ASIKAINEN Ky

**Puuikkunat, puu/alumiini-ikkunat
ja ulko-ovet, asennuspalvelu**

Vihnekatu 20, 55800 Imatra

p. 05 473 4120, 0400 654 872

www.pslasikainen.fi antti.asikainen@pslasikainen.fi

• Kukkakauppa

**Täyden palvelun
kukkakauppa**

EEVAN KUKKA

Tellervonkatu 58 a
Lappeenranta

p. 05 451 4531

www.eevankukka.fi

• Valmisbetoni ja betonituotteet

VALMISBETONIT TOIMITETTUNA!

- BETONIRENKAAT
- TUKIMUURIELEMENTIT
- LIIKENTEEN OHJAUS
- VESIKAIVOJEN PESU

0400 250 015

Karjalan Betoni Oy

IMUA.fi | www.karjalanbetoni.fi | www.betonipalikka.fi

• Lakipalvelut

Tmi Ilkka Pöyhä

- Perunkirjoitukset • Testamentit
- Avioehtosopimukset • Lahjakirjat
- Edunvalvontavaltakirjat

puh. 050 545 2840

ilkka.poyhia@luukku.com

Omakoti

omakotilehdet.fi

Teksti: Elina Salmi

Auto kuntoon ennen talvikelejä

Joka syksy saamme lukea, miten talvi yllätti autoilijan. Jotta näin ei kävisi, auto on syytä laittaa iskuun hyvissä ajoin ennen kylmää vuodenaikaa. Tärkeää on myös kääntää oma ajo- ja ajattelutapansa talviasentoon.

Talviautoilu on taitolaji. Siihen liittyy paljon muutakin kuin vain renkaiden vaihto.

– On aina parempi hoitaa niin autoon kuin muutenkin talviautoiluun liittyvät asiat kuntoon hyvissä ajoin, itselle sopivana ajankohtana. Näin niitä ei tarvitse tehdä pakon sanelemana, kiireisenä arkiaamuna, muistuttaa Autoliiton koulutuspäällikkö **Teppo Vesalainen**.

– Yksi tärkeimmistä on auton säännöllinen huolto. Säännöllisesti huolto-ohjelman mukaan huollettu auto on toimintavarma ja turvallinen. On hyvä olla itsekin perillä siitä, mitä huoltotoimenpiteitä auto kulloinkin tarvitsee. Jos huolto on talven lähestyessä ajankohtainen, niin se kannattaa tietysti hoitaa alta pois.

Huoltojen välissäkin on syytä kurtistaa aina välillä konepellin alle ja tarkastaa öljyn ja jäähdytinnesteen määrää. Mikäli lisäystarvetta on, kannattaa lisätä täsmälleen samoja aineita, joita järjestelmissä jo on. Jäähdytinnesteen osalta on tärkeää huolehtia siitä, että nesteen pakkaskestävyys säilyy riittävänä.

Samalla kannattaa vilkaista jarrunesteen määrää. Aniharvoin sitä joutuu

itse lisäämään, mutta jos pinta alkaa laskea, on se usein merkki siitä, että jarruissa ei ole kaikki kunnossa. Lasinpesunesteen eli kotoisammin pisaipojan säiliö löytyy myös pääsääntöisesti sieltä konepellin alta ja sitä joutuu erityisesti kurakeleillä täyttämään alvariinsa. Lasinpesuneste kannattaa vaihtaa hyvissä ajoin riittävän tyrmäkäksi. Mikään ei tietenkään estä käyttämästä -35 asteessa sulana pysyvää nestettä vaikka vuoden ympäri.

Talvirenkaisiin enemmän urasyvyyttä ja ilmaa

– Hyvissä ajoin ennen alle laittoa on syytä tarkastaa talvirenkaiden kunto. Jos näyttää siltä, että ne joutuu uusimaan, ehtii kilpailuttaa ja hankkia uudet ennen sesongin alkua. Kilpailuttamalla voi säästää reippaasti rahaa, tietää Vesalainen.

Kilpailuttamisen voi vaivatta hoitaa niin, että lähettää samansisältöisen sähköpostin muutamalle rengaskauppiaille ja valitsee niistä haluamansa.

Lain mukaan talvirenkaan urasyvyyden pitää olla vähintään kolme millimetriä, että sillä saa ajaa. Turvasuosituksena on kuitenkin vähintään

viisi millimetriä. Urasyvyyttä mittaillessa on samalla hyvä katsoa, onko rengas kulunut tasaisesti vai esimerkiksi toisesta reunasta enemmän. Mikäli kuluminen on epätasaista, ovat auton pyöränkulmat pielessä ja se taas kielii siitä, että autossa voi olla jokin nivel tai pusla väljä. Tällöin pitää kulunut tai rikkiäinen osa vaihtaa ja sen jälkeen säätää pyöränkulmat kohdalleen ja hankkia uudet renkaat. Kun on liikkeellä ajoissa, ehtii nekin hoitamaan kuntoon ennen talvea.

Jos käyttää nastarenkaita, pitää tarkastaa, että kaikki nastat ovat tallella ja kunnolla kiinni. Myös renkaan ikä on turvallisuustekijä ja suositus on, että renkaita käytetään enintään kuusi ajokautta tai kymmenen vuotta valmistusajankohdasta – kumpi tulee ensin vastaan. Renkaan kyljessä, DOT-merkinnän lopussa, ovaalin sisällä oleva nelinumeroinen sarja kertoo valmistusviikon ja -vuoden. Esimerkiksi numerosarja 1621 kertoo, että rengas on tehty viikolla 16 vuonna 2021.

– Renkaiden vaihdon jälkeen pitää aina tarkistaa rengaspaineet. Suositelen, että talviaikaan renkaassa pidetään ilmaa 0,2 baria valmistajan suositusta enemmän, koska lämpöti-

lan laskiessa 10 astetta, myös rengaspaine putoaa 0,1 baria.

Valot, vilkut, lukot ja avaimen paristot

Valojen ja vilkkujen toiminta pitäisi tarkistaa viikoittain, mutta tietysti asia korostuu, kun pimeä vuodenaika lähestyy. Autossa onkin hyvä pitää mukana varapolttimoita kaiken varalta. Myös pyyhkijän sulat on vaihdettava, jos ne jättävät kalvoa tai raitoja.

Auton lukkopesät Vesalainen suosittelee voitelemaan lukko- tai aseöljyllä. Samaa tavaraa kannattaa ruis-kauttaa myös lukittavan bensatankin ja mahdollisen suksiboxin lukkoihin.

– Niissäkin autoissa, joissa oven lukkopesä ei ole näkyvässä, se löytyy yleensä jonkin peitelevyn alta hätätilanteita varten. Sekin kannattaa ottaa esiin ja voidella.

Useimmissa uudehkoissa autoissa on kauko-ohjainavain, joka mahdollistaa ovien avaamisen autosta riippuen nappia painamalla tai kahvaan tarttumalla. Avaimen paristot kannattaa vaihtaa säännöllisesti, esimerkiksi aina renkaiden vaihdon yhteydessä. Siten tulee varmistettua, että

avain toimii mahdollisimman hyvin ympäri vuoden.

Varsinkin talvella avain helposti kylmettyy takin taskussa, jolloin hyväkään paristo ei välttämättä kykene luovuttamaan virtaa riittävästi ovien avaamiseksi. Tällaista tilannetta varten on syytä perehtyä myös auton hätäavaus- ja -käynnistysjärjestelmiin, jotta ei jää auton ulkopuolelle ulkoilupäivän päätteeksi.

Maskipeiton asennus ja vahaa pintaan

– Jos autossa saa käyttää maskipeittoa, käyttäisin sitä ehdottomasti. Uusissa autoissa on kuitenkin paljon sellaista tunnistin-, tutka- ja anturitekniikkaa, jota ei saa peittää, joten ei kannata askarrella mitään omatekoisia viritelmiä pahvista, vaan käyttää autonvalmistajan suosittelemaa mallikohtaista peittoa.

– Maskipeiton hyötyjä on muun muassa se, että moottori lämpiää nopeammin ja jäähtyy hitaammin. Peitto myös suojaa jäähdytintä kiveniskemiltä ja estää monenlaisia jäätymisongelmia kokonaisvaltaisesti, kun ajoviima ei pääse moottoritilaan. Maskipeiton ansiosta moottoritila säilyy myös puhtaampana.

Maskipeiton käyttöaika on usein sama kuin talvirenkaiden käyttöaika. On tietysti hyvä käyttää tervettä maalaisjärkeä: jos talvella tulee pidempi lämpöjakso, saattaa maskipeitto olla järkevää ottaa tilapäisesti pois.

Auton maalipinta on hyvä suojata vahaamalla auto keväin syksyin. Vahatusta pinnasta kura ja suolariskeet irtoavat helpommin. Muita talvelta varjeltavia ovat esimerkiksi automaattisesti kääntyvät peilit. Mekanismi voi rikkoutua, jos peili on jäänyt. Toiminto siis kannattaa kytkeä pois päältä talven ajaksi.

Auton esilämmitys – on se sitten niin sanottu lohkolämmitin tai polttoainetoiminen lisälämmitin – kannattaa ottaa käyttöön kun lämpötila laskee lähelle nollaa. Useimmissa sähköautoissa on jo valmiiksi monipuoliset esilämmitysmahdollisuudet.

Sisätilojen esilämmityksen ansiosta ikkunat ovat usein valmiiksi sulat ja auto odottaa kuljettajaa muutenkin mukavan lämpöisenä. Asenna siis sisätilanlämmitin ajoissa takaisin telineeseensä ja etsi lämmitysjohto.

Vaihda laiska akku ajoissa

12 voltin akku on keskeinen kapine sujuvan talviautoilun kannalta niin polttomoottori- kuin sähköautoisakin. Akkuongelmat ovat Vesalaisen mukaan suurimpia työllistäjiä myös Autoliiton tiepalvelussa.

– Keskiuertoakun käyttöikä on noin viisi vuotta. Jos syksyllä keliin viiletessä tuntuu siltä, että akku pyörittää starttia laiskanlaisesti, kannattaa akku silloin vaihtaa. Ja taas mieluummin ajoissa, itselle

sopivana ajankohtana, eikä pakon sanelemana, jonain kiireisenä arkiaamuna, kun pitäisi päästä liikkeelle.

– Myös autonkäyttötapa vaikuttaa akun kuntoon. Jos ajetaan pakaskeleillä koko ajan vain lyhyttä matkaa kotoa töihin ja takaisin, ei kylmä akku ehdi latautua tarpeeksi ja sen varaus pikku hiljaa laskee. Markkinoilla on jälkikäteen asennettavia, melko edullisia akkulämmittimiä. Osa näistä on verkkovirtakäyttöisiä ja osa taas menee päälle, kun auto käynnistetään tai akkua ladataan ulkopuolisella laturilla. Akkulämmitin lämmittää akun, jolloin se pystyy ottamaan vastaan latausvirran paremmin.

Lämpimät vaatteet lyhyillekin kauppareissuille

Kylmän kelin aikaan liikkeelle lähdetessä pitää huolehtia, että kaikilla on riittävän lämpimät vaatteet mukana. Moni ajattelee, ettei tarvitse toppatakia, kun lähtee käviemään kaupassa, mutta koskaan ei voi tietää, mitä sattuu. Jos auto tekee tenän ja alkaa jäähtyä, muuttuu olo nopeasti kurjaksi liian kevyessä varustuksessa.

On myös liuta tavaroita, jotka pitäisi löytyä talviautosta. Sellaisia ovat esimerkiksi lumiharja, jääskrapa ja autokäyttöön sopivankokoinen lumilapio. Tarpeellisia ovat myös ensiapulaukku, tasku- tai ot-salamppu uusin paristoin ja heijastinliivit jokaiselle.

Niitä ei kannata laittaa auton tavaratilaan alimmaiseksi, vaan mieluummin esimerkiksi sivulokeroihin, joista ne löytyvät hätätilanteessa nopeasti. Heijastinliivit mahtuvat vaivatta ovitaskuihin. Ne kannattaa pukea päälle jo autossa sisällä, jos tulee tarve poistua autosta.

Puhelimeen kannattaa ladata tiepalvelusovellus tai vähintäänkin laittaa yhteystietoihin tiepalvelun numero. Niiden turvin avun saa tarvittaessa nopeasti.

Viimeisenä vaan ei vähäisimpänä tehtävänä on kääntää kuljettajan pää talviasetuksille. Liukkaat kelit vaativat totuttua alhaisempaa nopeutta ja riittävää ennakointiaikaa.

– Tuttuunkaan mutkaan ei liukkaalla kelillä parane tulla kesävauhdilla, ettei käy pahasti. Kelin mukaisen tilannenopeuden lisäksi talviajon turvallisuutta lisää kunnollinen turvaväli. Edellä ajavaan pitäisi olla väliä vähintään neljä sekuntia.

Turvavälin voi tarkistaa yksinkertaisella tempulla. Kun edellä ajava ohittaa jonkin kiintopisteen – kuten liikennemerkkin, tolpan tai edessä olevan sillan varjon – alkaa laskea rauhallisesti neljään. Vasta sen jälkeen saisi olla itse saman kiintopisteen kohdalla.

– Riittävä turvaväli antaa mahdollisuuden ajaa omilla – ei edellä ajavan – ehdoilla. Silloin jää paljon enemmän aikaa havainnoida, arvioida, ajatella ja toimia. ■

VASTAANOTAMME ROMUAUTOJA!
- Romutustodistukset.
VASTAANOTAMME MYÖS
KOTITALOUDEN METALLIROMUT.

IMATRAN AUTOPURKAMO / PASIN KORJAAMO
Varikkokuja 5 (Pietarintien varrella), 55100 Imatra
Avoinna ma-to 8-17, pe 8-16, la-su suljettu
www.imatranautopurkamo.fi

RENGASTÖIDEN
AMMATTILAINEN
LAPPEENRANNASSA

Uudet renkaat, renkaiden tasapainotukset ja
muut rengastyöt maakunnan parhailla laitteilla.

WWW.T-RENGAS.FI

045 783 116 69 Info@t-rengas.fi
Paatsamakatu 12 53810 LPR

T-RENGAS
RENKAAT JA RENGASTYÖT

NOPEUTTA
VAATIVIIN
VAIHTOIHIN

Meillä vaihdatat
uudet öljyt autoosi
vaivattomasti ja
nopeasti.

Palvelujamme:

– Moottoriöljynvaihdot
– Vaihteistoöljynvaihdot
– Määräaikaishuollot
– Jarruremontit
– Ilmastointihuollot

ÖLJYPISTE

Ajanvaraus:
0400 215 750
www.öljypiste.fi

LAPPEENRANTA
Toikansuontie 6
Ma-Pe 8-17, La 9-13

IMATRA
Anssinkatu 1
Ma-Pe 8-17

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kompostoida voi myös talvella

Talvikompostointi on oma lajinsa. Hyvin lämpöeristetyin kompostorin lämpö säilyy vuoden ympäri, mutta avuksi kannattaa ottaa myös muutama vinkki:

- 1. Vie säännöllisesti uutta jätettä
- 2. Lisää riittävästi kuiviketta
- 3. Tyhjennä myös talvella
- 4. Säädä ilmanvaihtoa pienemmälle
- 5. Sekoita kompostia maltilla

ja jäätyy herkästi talvella. Siksi kompostimassan päälle on tärkeää lisätä riittävästi kuiviketta, vähintään kolmasosa viedyn jätteen määrästä.

Kompostoria on tyhjennettävä myös talvella. Kun kompostista tyhjennetään jäähtynyttä kompostimassaa, kompostin toiminta yleensä piristyy. Kerralla tyhjennetään korkeintaan 1/3 tilavuudesta.

Kylmällä ilmalla sekoittaminen jähdyttää kompostoria. Siksi talvella riittää, että kompostia möyhittää kolmen, neljän viikon välein. Riittää, että sekoitetaan noin 40 sentin pintakerrosta.

Pikakompostorin ilmanvaihtoa voi säätää tyhjennysluukun yläpuolisella säätökiekolla. Kun ilmanvaihtoa säädetään pienemmälle, pääsee kompostorin sisään vähemmän kylmää ulkoilmaa.

Lähde: www.biolan.fi

Dreamstime

Tykkää **FACEBOOKISSA!**
meistä

facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Kou- Pajula
KIELI luista Puolisot

YÖKI!

Auto

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Käytetään kokkailussa

Holma Reini

Kuu-
samo

Hampaissa
Nasta

Kau-
punki

Ennen
yötä

Disco

ASTIA
Miehiä

Kor-
keudet

Elvis

Vilja
Hongat

Talja
Usassa

Tola
Erkit

Rait-
tinen

Bryg-
gare

Kasvi
Saksassa

Athos

Kova
veto

Imat-
ralla

Val-
tio

10
+ 11

PELI

Pe-
suun

Ken-
guru
maasta

Kir-
ja

Tehtaissa
Kokoelmia

u-
kko

Kauppoja

Maa-
laus

Täh-
distöt

Junalle
huonot

Lehti
Lintu

Vihejä
Rento

Golda

Esko
&
Aalto

Pa-
hoin-
voiva

Itä-Suomen suurin asianajotoimisto

Erityisosaamistamme ovat mm.

- ❖ Asunto- ja kiinteistöasiat
- ❖ Sopimusasiat
- ❖ Testamentit ja edunvalvontavaltakirjat
- ❖ Perunkirjoitukset ja perinnönjaot
- ❖ Oikeudenkäynnit

ASIANAJOTOIMISTO
KONTTURI & Co OY

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
Oksasenkatu 8 B, 53100 Lappeenranta
www.asianajotoimisto.com
asianajotoimisto@kontturi.fi
Puh. (013) 120 731 Joensuu • Puh. (020) 730 0990 Lappeenranta
www.opuslex.fi

Sisusta väreillä

Löydä oma tyylini Värisilmästä

Värisilmä Lappeenranta

Ratakatu 32
puh. 05 415 6325

Ma-Pe 8-18, La 10-15
Pro Center: Ma-Pe 7-16

Värisilmä

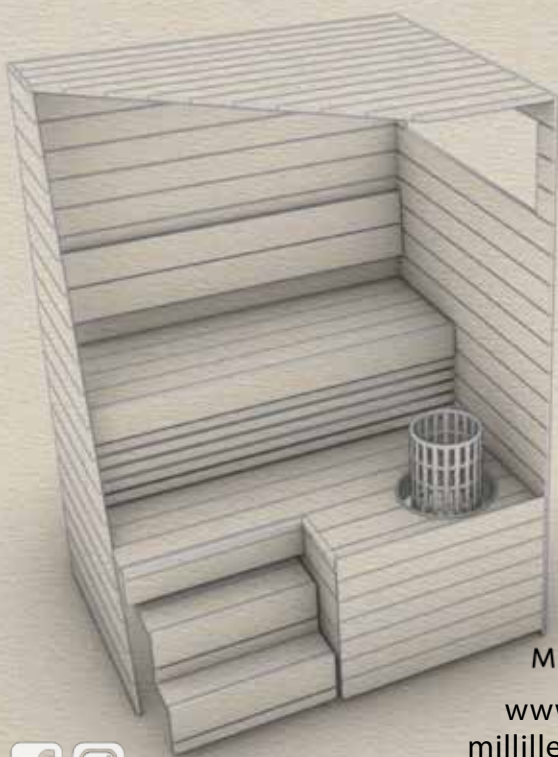
varietytyma.fi

KYLPYHUONEET JA SAUNAT MILLILLEEN

- Kodin isot ja pienet remontit
- Saunat
- Kylpyhuoneet (voimassa oleva märkätilasertifikaatti)
- Lattiat ja maalaustyöt
- Keittiöremontit
- Kalusteasennukset
- Terrassit
- Mökkiremontit
- Vahinkosaneeraukset

Paikalliset ammattilaiset
palveluksessasi, suunnittelusta
toteutukseen!

Talven remontit
varataan nyt!

MILLILLEEN

www.millilleen.com
millilleen@millilleen.com
0400 707 335

Esitykset
Nuorisoseurantalo
Tapiola
Tapiolankatu 5,
LEMI

Esitykset jatkuvat
kevällä 2026

KAUKORAKKAUS

Käsikirjoitus Ohjaus Minna Lindgren & Merja Larivaara Ohjaus Sami Sivonen

Pe 24.10. klo 18:00 *ensi-ilta*
La 25.10. klo 14:00
Su 26.10. klo 14:00
La 8.11. klo 16:00
Su 9.11. klo 14:00
La 22.11. klo 18:00
Su 23.11. klo 16:00
Su 30.11. klo 17:00
Su 7.12. klo 14:00

Liput 26 €
sisältää väliaikatarjoilun
Lipputiedustelut (iltaisin ja vkl):
040 648 3991 / 050 596 2440
Lisätietoja: leminnuorisoseura.fi

 **Lemin
Nuorisoseura** 2025
Liput ennakkoon

 **KANSALAIS-
FOORUMI**

Räätälöity asuntolaina?

Meillä onnistuu. Oman asiantuntijasi kanssa.

Meillä asuntolainan haku on mutkatonta.
Päätet nopeasti tapaamiseen ja päätöksen saat
omalta pankkiasiantuntijaltasi. Hae elämäntilanteeseesi
sovitettua asuntolainaa ja kysy myös lainaturvaa.
Lämpimästi tervetuloa.

OmaSp Lappeenranta
Valtakatu 32. omasp.fi

omasp